

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN QƏZANİ

№ 76 (8955) CÜMƏ AXŞAMI, 14 aprel 2022-ci il

Qəzetin əsası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

www.azerbaijan-news.az

Rauf Hacıyevin 100 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

2022-ci ilin may ayında görkəmli Azərbaycan bəstəkarı, SSRİ Xalq artisti Rauf Soltan oğlu Hacıyevin anadan olmasının 100 ildən tamam olur.

Rauf Hacıyev rəngarəng yaradıcılıq palitrasına malik sənətkar kimi Azərbaycanın musiqi mədəniyyəti tarixində özünəməxsus yer tutur. Müxtəlif janrlarda çox sayda qiymətli əsərlər, o cümlədən simfoniya, oratoriya və kantatalar meydana gətirən bəstəkarı uğurlu səhnə təcrübəsinə malik operettaları xüsusilə geniş şöhrət qazandırmışdır. Rauf Hacıyevin milli motivlərlə müasir üslubun vəhdətində yaratdığı vətənpərvər ruhlu lirik mahnılar məşhur ifaçıların repertuarına daxil olmuş və Azərbaycan mahnı janrının inkişafında əhəmiyyətli rol oynamışdır. Onun sənətinin yüksək bədii keyfiyyətləri həmçinin kinofilmlər və teatr tamaşaları üçün bəstələdiyi musiqi lövhələrində aydın təzahürünü tapmışdır. Rauf Hacıyev respublikanın mədəni həyatında yaxından iştirak etmiş və səmərəli ictimai fəaliyyəti ilə tanınmışdır.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq və görkəmli bəstəkar Rauf Hacıyevin Azərbaycanında musiqi mədəniyyətinin inkişafında tədqiqatçı xidmətlərini nəzərə alaraq qərara alıram:

1. Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi Xalq artisti Rauf Hacıyevin 100 illik yubileyi ilə bağlı tədbirlər planı hazırlayıb həyata keçirsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 13 aprel 2022-ci il

İlham Əliyevin beş prinsipini Ermənistan qəbul edir

Azərbaycan Prezidentinin sülh sazişinin bağlanması üçün irəli sürdüyü təkliflər hər iki xalqın istəklərini əks etdirir

"Postmünaqişə dövründə dünyanın aparıcı beynəlxalq təşkilatları yeni reallıqları qəbul etmişlər... Eyni zamanda Avropa İttifaqı ilə bizim təmaslarımız müharibədən sonra daha intensiv xarakter almışdır. Avropa İttifaqı da postmünaqişə dövrünün reallıqlarını qəbul etmişdir".

Sənaye məhsulları istehsalı 3,9 faiz artmışdır

Ölkə üzrə cari ilin yanvar-mart aylarında 20,6 milyard manatlıq və ya 2021-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 3,9 faiz çox sənaye məhsulları istehsal edilmişdir.

Əsas kapitala 2,4 milyard manatdan çox vəsait yönəldilmişdir

Bu ilin yanvar-mart aylarında əsas kapitala 2 milyard 440,7 milyon manat məbləğində, yaxud 2021-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 9,5 faiz az vəsait yönəldilmişdir.

İqtisadi sektorda 1,6 milyon nəfər çalışır

Dövlət Statistika Komitəsinin açıqlamasına görə, 2022-ci il martın 1-i vəziyyətinə ölkə iqtisadiyyatında müddətli işçilərin sayı ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 3,6 min nəfər və ya 0,2 faiz artaraq 1 milyon 682,1 min nəfər olmuşdur.

Birinci rübdə 368 layihə maliyyələşdirilib

Sahibkarlığın İnkişafı Fondu ümumilikdə 46 müvəkkil kredit təşkilatı ilə əməkdaşlıq edir. AZƏRCİ fondada istinadla xəbər verir ki, güzəştli kredit mexanizmi çərçivəsində 2022-ci ilin yanvar-mart ayları üzrə 368 layihənin maliyyələşdirilməsi həyata keçirilib.

Süni qiymət artımına imkan verilməyəcək

Azərbaycan dövləti öz vətəndaşlarını qorumaq üçün lazım olan bütün addımları atır

Bu ilin birinci rübünün yekunlarına həsr olunan müşavirədə toxunulan məsələlərdən biri də qiymət artımı ilə bağlı oldu.

Məlum olduğu kimi, qiymət artımı hazırda global miqyasdaşıyır və Prezident İlham Əliyevin də vurğuladığı kimi, dünyada ərzaq məhsullarının qiymətləri kəskin artır. Rusiya ilə Ukrayna arasındakı müharibə isə bu prosesi daha da sürətləndirib.

Ehtiyatlar artırılır, daxili təminat gücləndirilir

İndiki halda qiymət artımı dünyada baş verən proseslərdən qaynaqlanır və o

cümlədən inflyasiya da bundan irəli gəlir. Dünyada ərzaq qiymətlərinin artması əksər ölkələrdə, o cümlədən Azərbaycanın əsas ticarət tərəfdaşlarında da inflyasiya təzyiqləri yüksəlmişdir. Dünya Bankının ömtə bazarlarına dair məlumatlarına əsasən, 2021-ci ildə əvvəlki ilə müqayisədə qeyri-enerji qiymətləri 20 faizdən çox artıb. BMT FAO təşkilatının məlumatına görə, dünyada ərzaq qiymətləri 23 faizdən çox artıb və son 10 ilin ən yüksək səviyyəsinə çatıb.

Qlobal miqyasda ərzaq və digər məhsulların qiymətinin artması isə təbii ki, ölkələrin daxili qiymətlərinə də təsir

edir. Bu baxımdan hazırda Azərbaycan hökumətinin də qarşısında mühüm vəzifələr dayanır. Əsas vəzifələrdən biri təbii ki, respublikamızın strateji kənd təsərrüfatı məhsulu olan taxilla təminatıdır. "Hökumətə bu məsələ ilə bağlı göstəriş verilmişdir. Operativ tədbirlər görülməli və ehtiyatlar yığılmalıdır. Biz daha çox ehtiyat yığmalıyıq. Ancaq eyni zamanda bilməliyik ki, belə vəziyyət uzun müddət ərzində davam edə bilər və yəqin ki, davam edəcək. Ona görə burada ilk növbədə daxili təminatımız artmalıdır", - deyərək Prezident İlham Əliyev müşavirədə bu barədə bildirdi.

"Şuşa ili" nə parlament töhfəsi

Şuşa... Qədim və əsrarəngiz şəhər... Dağların qoynunda, sıldırımlar üzərində inşa edilmiş qızılbürcüli qəsər... Qəhrəmanlığın, zəfərin, qürurun rəmzi qalası...

Bu qədim və əfsanəvi Azərbaycan şəhəri hər zaman yağlar üçün alınmaz qala, keçilməz sədd olub. Elə buna görədir ki, şəhərə sahibləndiklərini zənn edən erməni işğalçıları da Şuşanı "qələbə"lərinin rəmzi sayaraq işğaldə saxladılar 28 il ərzində orada möhkəmlənməyə, bu şəhərə yiyələnməyə çalışıblar. Erməni mənfurlarının saxta parlament yaratmaq və Şuşada parlament bi-

nası tikmək kimi gülünc və quduz işahaları da elə bu məkrli hissələrdən qaynaqlanıb. Amma 44 günlük Vətən müharibəsində Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qazanılan parlaq Zəfər sayəsində saxta erməni parlamenti də, onun qondarma binası da cəhənnəmə vasil oldu.

İndi azad Şuşada üçrəngli Azərbaycan bayrağı dalğalanır. Qarabağımızın bülür sarayı dirçəlir, tarixi özəmətinə qovuşur. Şuşada gerçəkləşən mühüm tarixi və düşməne böyük zərbə olan hadisələrdən biri isə ölkəmizin ali qanunverici orqanı - Milli Məclisin komitə iclasının ilk dəfə mədəniyyət paytaxtımızda keçirilməsi oldu...

Şuşa hər bir azərbaycanlıni özünə çəkir

"Şuşa hər birimizi özünə çəkir. Düzür, mən burada - Şuşada müxtəlif tədbirlərin açılışlarında iştirak etmişdim. O tədbirlər ki, Şuşanın Azərbaycan xalqına, Azərbaycan mədəniyyətinə məxsus olduğunu bir daha təsdiqləyir. Amma eyni zamanda hər dəfə Şuşada hansısa tədbir nəzərdə tutulduqda böyük həvəslə, böyük sevgi ilə, məhəbbətlə Şuşaya gəlirdim və hesab edirdim ki, bu günü də mən məhz burada - Şuşada hər birimizi üçün əziz olan Cıdır düzündə qeyd etməliyəm və bunu edirəm".

Genofondu məhv edən qidalar

Geni motifikasiya olunmuş məhsullar yeni və daha təhlükəli xəstəliklər yaradır

Özünüməşğulluq özünə geniş yer alır

COVID-19-un yoluxuculuq riski hələ də qalır

Hindistan Asiyada yeni güc mərkəzinə çevrilir

Revanşistlərin ümidləri də puç olur

Taxıl idxalını azaltmaq üçün ilk növbədə ərzaqlıq buğdanın istehsalı artırılmalıdır

Q.O.Qurbanovun

"Şöhrət" ordeni ilə təltif edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:
Azərbaycan futbolunun inkişafında xidmətlərinə görə Qurban Osman oğlu Qurbanov "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 13 aprel 2022-ci il

T.T.Kazımovun Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının sədri təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 10-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Taleh Tahir oğlu Kazımov Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının sədri təyin edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 13 aprel 2022-ci il

Yetkinlik yaşına çatmayanların işləri və hüquqlarının müdafiəsi üzrə Komissiya onlayn iclas keçirib

Ailo, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin təşəbbüsü ilə Nazirlər Kabineti yanında Yetkinlik yaşına çatmayanların işləri və hüquqlarının müdafiəsi üzrə Komissiyanın 26 noyabr 2021-ci il tarixli, 26 nömrəli protokoluna əsasən təsdiq edilmiş tədbirlər planının 1-ci bəndinə müvafiq olaraq yerli komissiyaların potensialının artırılması istiqamətində təkliflərinin müzakirəsi ilə bağlı geniş tərkibdə onlayn iclas keçirilib.

Dövlət Komitəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini, Yetkinlik yaşına çatmayanların işləri və hüquqlarının müdafiəsi üzrə Komissiyanın sədri Əli Əhmədov giriş nitqi ilə çıxış edərək Nazirlər Kabineti yanında Yetkinlik yaşına çatmayanların hüquqlarının müdafiəsinin müasir dünyanın aktual problemləri içində əhəmiyyətli yer tutduğunu qeyd edib: "Məmnunluq hissi ilə qeyd etmək istəyirəm ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən Azərbaycanda uşaq hüquqlarının qorunmasını nəzərdə tutan geniş konsepsiya hazırlanmışdır. Bu gün də cənab Prezident İlham Əliyev həmin konsepsiyanın ardıcıl sərəncamı ilə həyata keçirilməsini öz siyasətində əsas məqsədlərdən biri hesab edir".

Azərbaycan dövlətinin uşaqların hüquqlarının qorunması məsələsi ilə əlaqədar səlahiyyətli qurumlar içərisində Yetkinlik yaşına çatmayanların işləri və hüquqlarının müdafiəsi üzrə komissiya, o cümlədən yerli komissiyaların mühüm vəzifə daşıdığını qeyd edən Ə.Əhmədov komissiyanın ayrı-ayrı dövlət qurumlarının fəaliyyətinin əlaqələndirilməsindəki vacib rolunu qeyd edib.

Müasir dünyada, ümumən, insan hüquqlarının, o cümlədən onun tərkib hissəsi olan uşaq hüquqlarının qorunması ilə əlaqədar keyfiyyət dəyişikliklərinin baş verdiyini bildiren komissiya sədri qeyd edib ki, bu gün valideynlər daha aydın şəkildə qəbul edirlər ki, uşaqlar olan qaçqın onları daha sağlam böyüməsi, təhsil alması, yaxşı qidalanması, onlara qarşı hər hansı bir zorakılığın təbii edilməməsi, uşaq əməlinin istismar edilməməsi kimi parametrləri özündə ehtiva edir.

Dövlət Komitəsinin sədri Bahar Muradova uşaqların müdafiəsinin həyata keçirilməsi, uşaq hüquqlarının təmin olunması üzrə mühüm müzakirələrin aparılması, fəaliyyət istiqamətləri ilə bağlı mövzuda vaxtında çıxarılmalı olan qərarların qəbul edilməsi, uşaq hüquqlarının qorunması və onların aidiyyəti ilə profilaktik işin qanunvericiliyin tələblərinə uyğun qurulması bir sıra çətinliklərin yaranmasına gətirib çıxarıb.

Sosial-iqtisadi inkişafın nəticəsi olaraq əlverişli mənasibətlərdə bir sıra müasir dəyişikliklərin və transformasiyaların yarandığını və bunun da qarşıya müəyyən çətinliklərin çıxardığını qeyd edən komitə sədri bildirdi ki, müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının inkişafı, bu sahədə yaranan problemlərin uşaqlara təsiri bu prosesi daha da intensivləşdirir və cəmiyyətin onəvri yanaşmalarının eks-moqamlarını da meydana çıxarır. Nəticədə uşaqlar nəzarətsiz qalır, onların təhlükəli informasiyalarla çıxışları asanlaşır, vətənpərvər ruhdan, milli-mənəvi dəyərlərinə sadiq, müasirliyə açıq bir şəxsiyyətin yetişdirilməsi məsələsi əlverişli şəkildə qalır.

B. Muradova qeyd edib ki, gündəlik işimizdə rastlaşdığımız uşaq baxımsızlığı nəticəsində bezi hallarda özünə-qəsd, erkən nikah hadisələri baş verir, cinsi zorakılıq, uşaq oğurluğu və digər problemlər yaranır: "Bu işə əlaqələndirilmiş bir fəaliyyət tələb edir. Azərbaycanda yeridilən siyasət də buna uyğundur. Hazırkı vəziyyətdə uşaq hüquqlarının təmin və müdafiə edən 6 mərkəzi icra hakimiyyəti qurumu, 2 publik hüquqi şəxs və bütün rayon və şəhərlərin qəyümlü və himayə orqanları bu mə-

sələ ilə məşğuldur. Odur ki, adıçəkilən bu qurumlardan kifayət qədər həssaslıq, çeviklik və tədbirli olmaq tələb olunur".

O, qanunların müasir standartlara uyğunlaşdırılması, ixtisaslı kadrların yetişdirilməsinə xüsusi diqqətin artırılması və keyfiyyətli nəticə ortaya qoyma üçün uyğun maddi-texniki bazanın formalaşdırılmasının vacibliyini vurğulayıb. Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Uşaqlara dair 2020-2030-cu illər üçün Strategiyası"na diqqət çəkən komitə sədri bildirdi ki, bu sənəd qurumlar üzərində müəyyən öhdəliklər qoydu. Ən ciddi məsələlərdən biri kimi beynəlxalq hesabatlarda vurğulanan yerli institusional mexanizmlərin effektivliyinin artırılması məsələsini vurğulayan B. Muradova bu istiqamətdə forma və məzmun dəyişikliyinə ehtiyac olduğunu qeyd edib.

Azərbaycanda gedən inkişaf dinamikası və geniş islahatlarla uyğun olaraq qəribə reaksiya vermək imkanlarının əldə edilməsinin əhəmiyyət kəsb etdiyini bildiren komitə sədri deyib ki, həm qanunvericilikdə nəzərdə tutulan öhdəliklər, həm də yerli komissiyaların əsasnamələri oturaqlı şəkildə yerinə yetirilsə, bir çox problemlərin qarşısı da vaxtında alın bilər. O bildirdi ki, regionlarda uşaq hüquqları üzrə mütəxəssislərin azlığı, komissiyaların uşaq hüquqları ilə bağlı məsələlərə baxılmasına cavabdeh olması ilə bağlı kifayət qədər məlumat malik olmaması, baxımsız və sosial təhlükəli vəziyyətdə olan uşaqlar və onların ailələri ilə profilaktik işin qanunvericiliyin tələblərinə uyğun qurulmaması bir sıra çətinliklərin yaranmasına gətirib çıxarıb.

Nazirlər Kabinetinin təsdiq etdiyi siyahıya uyğun olaraq uşaq müəssisələrinin monitorinqinin həyata keçirildiyini diqqətə çatdıran B. Muradova son vaxtlar keçirilmiş monitorinqlərin nəticələrini və problemləri ortaya çıxardığını qeyd edib və əlavə edib ki, qarşıdakı dövrdə bu məsələlər əlaqəli şəkildə öz həllini tapmalıdır. Eyni zamanda komissiyaların imkanlarının artırılması istiqamətində bütövlükdə ölkə miqyasında vəziyyətin öyrənilərək təhlilin aparılması və nəticələrinə uyğun tədbirlərin planlaşdırılması, həmçinin birgə işin sistemli qurulması gələcəkdə ciddi nailiyyətlər əldə edilməsinə səbəb ola bilər.

O, çıxışının sonunda mövcud vəziyyətdə inkişaf imkanlarını tapmaq, sayları əlaqələndirmək, mövqeləri birləşdirmək, müsbət təcrübədən çıxış edərək yaxşı nəticələrə nail olmaq və gələcəyimizin təminatı olan uşaqların tə-

minat şəbəkəsinin müdiri Taliyə İbrahimova "Çətin həyat şəraitində olan uşaqların hüquqlarının müdafiəsi sahəsində Yetkinlik yaşına çatmayanların işləri və hüquqlarının müdafiəsi üzrə komissiyaların rolu" mövzusunda təqdimatla çıxış edərək yerlərdə uşaqların müdafiəsi ilə bağlı yanaşmalardan, yerli komissiyaların ilkin müdafiə tədbirlərində, uşaq hüquqlarının müdafiəsi sahəsindəki problemlərdən danışdı, həmçinin onların həlli istiqamətində Dövlət Komitəsinin təkliflərini səsləndirdi.

Sonra Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirinin müavini Anar Kərimov çıxış edərək yetkinlik yaşına çatmayanların baxımsızlığının profilaktikası üzrə tədbirlərin icrasının mütləq davam etdirildiyini, həmin şəxslərin tərbiyəsi, saxlanması üzrə öz vəzifələrini yerinə yetirməyinə valideynlər barəsində yerli komissiyalar, polis inspektorları və digər qurumlardan nümayəndələr cəlb edilməklə fərdi profilaktik işlər təşkil olunduğunu bildirdi.

A.Kərimov qeyd edib ki, qeyri-dövlət uşaq sığınacaqlarında saxlanılan uşaqların qeydiyyatı zamanı bir çox hallarda onların sənədlərinin natamam olması onların müvafiq sosial ödənişlərinə və digər dəstək tədbirlərinin edilməsinə, müxtəlif sosial təminat hüquqlarının həyata keçirilməsinə ciddi maneə olur. O bildirdi ki, bu kimi halların aradan qaldırılması üçün nazirlik tərəfindən sənədlər təkmilləşdirilib.

Daxili işlər nazirinin müavini Oruc Zəlov yetkinlik yaşına çatmayanların sağlamlığına və mənəviyyatına təhlükə törədə biləcək fəaliyyətə cəlb olunması hüquqlarının və mənəflərinin pozulması hallarının cəmiyyətin və dövlətin narahatlığını doğuran aktual problemlərdən olduğunu bildirdi. O, belə bir geniş müşavirənin keçirilməsini dövlət qurumları ilə komissiya üzvləri arasında işin keyfiyyətinin artırılması, yeni, effektiv fəaliyyət mexanizmlərinin qurulması baxımından yüksək qiymətləndirdi.

Nazir müavini azyaşlılarla bağlı baş vermiş hər hansı xoşagəlməz hadisənin vaxtında qarşısının alınması və onların normal həyata qaytarılması üçün komissiya üzvü olan dövlət qurumları ilə yanaşı, cəmiyyətin hər bir üzvünün bu vəzifə işi cəlb edilməsinin mühüm rolunu vurğulayıb.

Sonra təhsil nazirinin müavini Firdi Qurbanov uşaq və gənclərin müasir dövrdə necə formalaşmasının ölkənin gələcək inkişafını müəyyən etdiyini qeyd edərək, Dövlət Komitəsinin tə-

şəbbüsü ilə keçirilən və olduqca aktual bir məsələyə həsr olunan iclasın bu mənada böyük əhəmiyyət daşıdığını vurğulayıb. Müvafiq komissiyaların fəaliyyətini nəzərdən keçirərək nazir müavini onların gələcək işinin təkmilləşdirilməsi, sosial risk qrupuna daxil olan uşaqların hüquqlarının müdafiəsi ilə bağlı fəaliyyət göstərən hər iki komissiya arasında daha dəqiq iş bölgüsünün aparılması, eyni zamanda uşaqların bilik və bacarıqlarının artırılması məqsədilə alternativ mərkəzlərin yaradılması ilə bağlı təkliflər səsləndirdi.

Səhiyyə nazirinin müavini İlqar Qasımov atılmış, imtina olunmuş uşaqların sənədlərinin qaydasına salınması, komissiyaların fəaliyyətinin genişləndirilməsi və uşaqların onlara əlçatanlığının təmin edilməsi, həmçinin komissiyaların yanına qaçqın mərkəzlərinin yaradılması məsələləri ilə bağlı bir sıra təkliflər irəli sürüb.

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin İctimai-siyasi, humanitar məsələlər və dini qurumlarla iş şəbəkəsinin müdiri Elmin İmanov çıxış edərək bildirdi ki, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti rayon icra hakimiyyətləri ilə birlikdə koordinasiya şəkildə fəaliyyət göstərir. E.İmanov komissiyaların üzvlərinin təlimatlandırılması ilə bağlı seminarların keçirilməsi, onlar arasında məlumat mübadiləsi məqsədilə davamlı şəkildə görüşlərin təşkil edilməsi, komissiyalarla kütləvi informasiya vasitələri arasında işin daha səmərəli qurulması və digər təklifləri diqqətə çatdırdı.

"Regional İnkişaf" İctimai Birliyinin Beynəlxalq Əməkdaşlıq Şöbəsinin müdiri Leyla Tağıyeva çıxış edərək RİİB-in uşaq hüquqlarının təşviqi və təmin olunması, eləcə də əlilliyi olan şəxslərin hüquqlarının və inklüziv dəyərlərinin təbliği, o cümlədən uşaqların inklüziv təhsil imkanlarının genişləndirilməsi, eyni zamanda erkən uşaqlıq dövründə inkişaf istiqamətində həyata keçiriyi bir sıra layihələr barədə bəhs edib.

O, ailənin rifahına və cəmiyyətin inkişafına maneə olan mənfəi halların aradan qaldırılması istiqamətində ardıcıl yanaşmanın tətbiqinin vacibliyini vurğulayaraq, bir-biri ilə qarşılıqlı əlaqəli olan bir sıra müdaxilələri, o cümlədən normativ çərçivələrin təkmilləşdirilməsi, bilik bazasının və cəmiyyətin bu məsələyə həssaslığının artırılması, eyni zamanda bütün aidiyyəti tərəflərin fəal iştirakını tələb etdiyini qeyd edib.

İclas Bakı şəhəri Sabuncu rayonunun, Xocalı, Qazax, Gədəbəy, Biləsuvar rayonlarının komissiya sədrlərinin mövzu ətrafında çıxışları və təklifləri ilə davam edib.

YAP Mərkəzi Aparatında "II Qarabağ müharibəsi və beynəlxalq humanitar hüquq" mövzusunda tədbir olub

Aprelin 13-də Yeni Azərbaycan Partiyasının Mərkəzi Aparatında partiyanın Veteranlar Şurasının və Gənclər Birliyinin birgə təşkilatçılığı ilə "II Qarabağ müharibəsi və beynəlxalq humanitar hüquq" mövzusunda tədbir keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda canlarını qurban vermiş şəhidlərimizin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi.

Tədbirdə çıxış edən YAP İdarə Heyətinin üzvü, partiyanın Veteranlar Şurasının sədri Arif Rəhimzadə bildirdi ki, Ermənistan ölkəmizə və xalqımıza qarşı beynəlxalq cinayətlər törədib. Bu cinayətlər cəzasız qalmamalı, beynəlxalq birlik bu məsələdə ədalətli mövqə nümayiş etdirməlidir.

Tədbirdə Milli Məclisin deputatı, hüquq elmləri doktoru Nizami Səfərov mövzu ilə əlaqədar məruzə ilə çıxış edib. O bildirdi ki, işğalçılıq dövlət siyasətinin əsas prioritetinə çevirən, Azərbaycan xalqına qarşı müharibə cinayətləri, insanlıq əleyhinə cinayətlər, etnik təmizləmələr törədən Ermənistan nümayişkarən şəkildə beynəlxalq humanitar hüquq normalarını kobud formada pozub. Qeyd edilib ki, beynəlxalq humanitar hüquq müvafiq beynəlxalq

konvensiyalarla tənzimlənir, burada Cenevrə konvensiyaları önəmli rol oynayır. Həmin sənədlərə əsasən ölkələrin silahlı münaqişələr dövründə üzvlərinə götürdükleri öhdəliklər var. Müharibələr zamanı tərəflər mülki əhali və mülki obyektlər ilə legitim hərbi hədəfləri fərqləndirməlidir. Amma Ermənistan bu öhdəliklərə əməl etməyib. Belə ki, 30 ilə yaxın işğalçılıq siyasəti dövründə, o cümlədən İkinci Qarabağ müharibəsində Ermənistan çoxsaylı müharibə cinayətləri törədib.

"Ermənilər müharibə dövründə qadağan olunmuş silahlardan istifadə edib, əsir və girovlarla qeyri-insani münasibət göstərmiş, 30 ilə yaxın işğal altında saxladığı Azərbaycan ərazilərində yaşayış məntəqələrini, tarixi, dini, mədəni abidələri, qəbiristanlıqları, bütün infrastrukturunu məhv ediblər. Bu cür hərəkətlər beynəlxalq humanitar hüququn ciddi pozuntusu olaraq müharibə cinayətləri kimi qiymətləndirilir. Erməni silahlı qüvvələri beynəlxalq hüququn imperativ normalarını pozaraq bəşəriyyət tarixində nadir hallarda rast gəlinən cinayətlər törədiblər. Bu cinayətlər sırasındadır Xocalı soyqırımı xüsusi olaraq qeyd edilməlidir. 1992-ci il fevralın 26-da Xocalı şəhəri Ermənistan tərəfindən tam mühasirəyə alınaraq, yerlə-

yeysən edilib, dinc əhali xüsusən qadınlarla kütləvi şəkildə qətlə yetirilib", - deyən N.Səfərovun sözlərinə görə, dövlətimiz bu cinayətlərin cəzasız qalmaması üçün müvafiq addımlar atır.

Deputat təəssüflə qeyd edib ki, beynəlxalq cinayətlərə görə məsuliyyətin həyata keçirilməsində də global səviyyədə ikili standartlar hökm sürür və bunun nəticəsində Azərbaycan ərazisində soyqırım, müharibə cinayətləri, insanlıq əleyhinə cinayətlər törətməmiş canlının bəziləri hələ ki məsuliyyətdən boyun qaçırmamağa müvəffəq olurlar.

Sonra çıxış edən YAP Gənclər Birliyinin sədri Bəxtiyar İslamov Ermənistanın müharibə cinayətlərinin beynəlxalq müstəvidə ifşa olunması üçün gənclərin üzvlüyünə müəyyən vəzifələrin düşdüyünü deyib. O, qeyd edib ki, müharibə hər bəhsində başa çatmasa da, informasiya cəbhəsində davam edir. Bu səbəbdən də Azərbaycan gəncləri beynəlxalq hüquqa istinad edərək ermənilərin müharibə cinayətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması işində daha böyük fəallıq göstərir və bunda sonra da göstərəcəklər.

Tədbirdə daha sonra YAP Veteranlar Şurasının üzvləri Elman Məmmədov, Xeyrəddin Qoca, Əli Həsənov çıxış ediblər və gənclərin sualları cavablandırılıb.

Görüşdə hüquqi sahədə əməkdaşlıq üzrə faydalı fikir mübadiləsi aparılıb

Azərbaycan və Özbəkistan prokurorurları arasında işğar əlaqələrinin daha da möhkəmləndirilməsi məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının baş prokuroru Kamran Əliyev rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Özbəkistan Respublikasının baş prokuroru Niqmatilla Yuldaşevini dəvət ilə Daşkəndə rəsmi səfər edib.

Baş Prokurorluğun Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, nümayəndə heyəti "Yangı Özbəkistan" parkına gələrək müstəqillik abidəsinin önünə əkilmiş.

Aprelin 13-də Özbəkistan Baş Prokurorluğunda ikitərəfli görüş keçirilib. Ölkəmizin nümayəndə heyətinin səmimi salamlayan Özbəkistanın baş prokuroru Niqmatilla Yuldaşev bütün sahələrdə olduğu kimi, ölkələrimizin prokurorluq orqanları arasında əməkdaşlığın yüksək səviyyədə olduğunu bildirdi.

Baş prokuror Kamran Əliyev yüksək qonaqpərvərliyə və səmimi görüşə görə homkarına minnətdarlığını ifadə edərək tarixən xalqlarımızın milli köklərə söykənən münasibətlərinin siyasi, iqtisadi, mədəni və digər sahələrdə də müvəffəqiyyətli inkişaf etdirildiyini, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Özbəkistan Respublikasının Prezidenti Şavkat Mirziyoyevinin iradələri ilə reallaşan mühüm əhəmiyyətli strateji layihələrin ölkələrimizi daha da yaxınlaşdıracağı, xalqlarımızın rifahına xidmət göstərəcəyini xüsusi olaraq vurğulayıb.

Baş prokuror Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə 44 günlük Vətən müharibəsi dövründə qardaş Özbəkistanın ölkəmizə dəstəyini gətirən quruculuq bərpası işləri haqda homkarını məlumatlandırdı.

Niqmatilla Yuldaşev ölkəmizi həmçin Qələbə münasibətilə təbrik edərək Azərbaycanca-

nın ərazi bütövlüyünün bərpasını, bütövlükdə region üçün əhəmiyyətini vurğulayıb.

Görüşdə hüquqi sahədə əməkdaşlıq üzrə faydalı fikir mübadiləsi aparılıb, həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli səviyyələrdə, beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində qarşılıqlı fəaliyyətin səmərəliliyindən, hüquqi əməkdaşlıq sahəsində mövcud müqavilə bazasının təkmilləşdirilməsindən danışılıb, tərəfləri maraqlandıran məsələlər müzakirə edilərək, iki ölkənin prokurorluq orqanları arasında qarşılıqlı münasibətlərin bundan sonra da uğurla davam etdiriləcəyinə əminlik ifadə edilib.

Həmçinin 2021-ci il noyabrın 1-də Bakı şəhərində Türk Dövlətləri Təşkilatının Baş Prokurorları Şurasının ilk iclası çərçivəsində qurumlar arasında imzalanmış əməkdaşlığa dair razılaşma və 2022-2023-cü illər üzrə əməkdaşlıq proqramının müddəalarından irəli gələn tədbirlərin görülməsi müzakirə olub.

Daha sonra nümayəndə heyəti Özbəkistan Baş Prokurorluğunun Akademiyası və Tarix Muzeyi ilə tanış olub.

Görüşdə ölkəmizin Özbəkistandakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfəri Hüseyn Quliyev iştirak edib.

Nümayəndə heyətinin səfəri davam edir.

"Postmünaqişə dövründə dünyanı aparıcı beynəlxalq təşkilatları yeni reallıqları qəbul etmişlər... Eyni zamanda Avropa İttifaqı ilə bizim təmaslarımız müharibədən sonra daha intensiv xarakter almışdır. Avropa İttifaqı da postmünaqişə dövrünün reallıqlarını qəbul etmişdir".

Aprelin 12-də cari ilin birinci rübünün yekunlarına həsr olunan müşavirədəki çıxışında Prezident İlham Əliyev son aylarda Ermənistanla aparılan danışıqları, sülh sazişinin bağlanması ilə bağlı məsələləri, Avropa İttifaqının təşkilatçılığı ilə keçirilən üçtərəfli görüşləri dəyərləndirərək bir daha reallığı, əsl həqiqəti bəyan etdi.

Prezident birmənalı olaraq ictimaiyyətin diqqətinə çatdırdı ki, məğlub ölkə qalib Azərbaycanın irəli sürdüyü istənilən təkliflə həsablamağa məhkumdur. Çünki Ermənistanın düşüncə acınacaqlı durumdan, daxili xaosdan qurtuluşu yalnız Azərbaycanla münasibətləri normalaşdırmaqdan keçir.

Yekun kommunikedə "Dağlıq Qarabağ" və "münaqişə" sözü yoxdur

Müşavirədə bir daha sülh danışıqlarına, üçtərəfli görüşlərə toxunaraq həqiqətləri açıqlayan Prezident dedi ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi artıq həll olunub, indi əsas məsələ Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinin normalaşdırılması və bu sahədə öz töhfəsini verə bilən istənilən təşkilat qəbul ediləndir. Bu baxımdan Avropa İttifaqının sərgilədiyi mövqə təqdir ediləndir. Çünki müharibədən sonra bu təşkilatla münasibətlər, təmaslar daha intensiv xarakter alıb. Prezidentin söylədiyi kimi, Avropa İttifaqı da postmünaqişə dövrünün reallıqlarını qəbul edib.

İndi Avropa İttifaqı Azərbaycan-Ermənistan əlaqələrinin normalaşdırılması ilə məşğuldu və son aprel görüşündə bu məsələlər müzakirə edilib. Müzakirələr, əsasən, Azərbaycan Prezidentinin sülh sazişinin imzalanması üçün irəli sürdüyü 5 prinsipləndən ibarət təklifləri əsasında aparılıb. Prezident bu məsələyə konkret toxunaraq bir daha təsdiqlədi ki, Ermənistan qalib ölkə ilə hesablaşsın: "Azərbaycan iki ölkə arasındakı əlaqələri normalaşdırmaq üçün 5 prinsipləndən ibarət təklif vermişdir və Ermənistan tərəfi də bu təklifə müsbət yanaşmışdır və Brüssel görüşündə qədar artıq bu açıqlamalar verilmişdir. Brüssel görüşündə isə mon bunu özüm üçün, sadəcə olaraq, daha da, yəni aydınlaşdırmaq istəyirdim və aydınlaşdırdım ki, Ermənistan 5 prinsipi qəbul edir. Beləliklə, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü qəbul edilir və Ermənistan Azərbaycanca ərazi iddiasından ol çəkir. Yəni əgər bu 5 prinsipi qəbul edərsə, - bu, aprel görüşündə təsdiqləndi, - bu məsələlər bu 5 prinsipləndən ibarətdir. Bu, çox müsbət haldır və hesab edirəm ki, ikitərəfli əlaqələrin normalaşdırılması üçün əsas şərtlərdir".

Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Şarl Mişel bu təsdiqi ilə dekabr və aprel aylarında keçirilən üç-

İlham Əliyevin beş prinsipini Ermənistan qəbul edir

Azərbaycan Prezidentinin sülh sazişinin bağlanması üçün irəli sürdüyü təkliflər hər iki xalqın istəklərini əks etdirir

tərəfli görüşü dəyərləndirən Prezident vurğuladı ki, aparılan danışıqlarla bağlı yekun kommunikedə "Dağlıq Qarabağ" adı yoxdur, bu da töbiidir. Çünki Azərbaycan buna etiraz edib və hazırda münaqişə olmadıq üçün dialoqlarda "münaqişə" sözü də mövcud deyil.

Görüşdə, tərəflər həm sərəhdə, həm də sülh müqaviləsinin hazırlanması ilə bağlı işçi qruplarının yaranması barədə razılığa gəliblər. Prezident isə bu qruplara ciddi tapşırıq və tövsiyələrini verdi: "Hesab edirəm ki, sərəhdin delimitasiyası ilə bağlı aprelin sonuna qədər formalaşdırılacaq işçi qrupları, eyni zamanda sülh müqaviləsinin hazırlanmasına dair işçi qrupları tezliklə öz işinə başlamalıdır. Bu prosesə biz çox böyük ümidlərlə baxırıq və vaxt itirmək lazım deyil. Hər halda, biz bunun tərəfdarıyıq ki, vaxt itirmədən məsələnin həllinə başlayaq".

Məğlub tərəf qalibin şərtlərini qəbul etmək məcburiyyətindədir

Göründüyü kimi, bir müddət öncə sülh danışıqlarından yayınan Ermənistan artıq doğru yolu seçib və qarşılıqlı anlaşma fonunda yaxın zamanlarda saziş imzalanması qaçılmazdır. Anlaşma göstərir ki, Ermənistan Azərbaycanın istəklərini qəbul edir. Burada söz sahibi olan ölkə Azərbaycandır. Zəfər qazanan ölkə danışıqlar masasında uduzan tərəfdən üstün olur. Yenilən tərəf qalibin şərtlərini qəbul etmək məcburiyyətindədir.

Sülh sazişi imzalanarsa, İlham Əliyevin Ermənistanı təqdim etdiyi 5 prinsipi özündə əks etdirən təkliflər paketi icra olunmalıdır.

İlk növbədə dövlətlər bir-birlərinin suverenliyini, ərazi bütövlüyünü, beynəlxalq sərhədlərinin toxunulmazlığını və siyasi müstəqilliyini qarşılıqlı şəkildə tanımalı, bir-birlərinə qarşı ərazi iddialarının olmamasını qarşılıqlı təsdiq etməli və gələcəkdə belə bir iddianın qaldırılmayacağına dair hüquqi öhdəlik götürməlidirlər.

Bununla yanaşı, dövlətlərarası münasibətlərdə bir-birlərinin təhlükəsizliyinə hədə törətməkdən, siyasi müstəqillik və ərazi bütövlüyünə qarşı hədədən, gücdən istifadə etməkdən, habelə BMT Nizamnaməsinin məqsədlərinə uyğun olmayan davam etdirilə bilər. Minalanmış ərazilərin təmizlənməsi, quruculuq işlərinin aparılması, itkin düşmüş şəxslərin tapılması ilə əlaqədar qurum öz imkanlarından istifadə edər.

Münasibətlər sülh sazişinin müddəaları əsasında tənzimlənəcək

Ən mühümü isə tərəflərin sərəhd məsələləri üzrə birgə komissiyaların yaradılmasıdır. Bununla sərəhdə gərginlik aradan qaldırılıb, delimitasiya və demarkasiya prosesi hər hansı sünü müdaxilə olmadan davam etdirilə bilər. Minalanmış ərazilərin təmizlənməsi, quruculuq işlərinin aparılması, itkin düşmüş şəxslərin tapılması ilə əlaqədar qurum öz imkanlarından istifadə edər.

Aktual məsələlərdən biri də Qarabağın Rusiya sülhməramblarının nəzarətində olan hissəsində qa-

lan erməni silahlıları ilə bağlıdır. Saziş imzalanarsa, Ermənistan həmin silahlı birləşmələri ərazilərimizdən tamamilə çıxaracaq. Belə olan halda Azərbaycan Ordusunun antiterror əməliyyatları keçirməsinə ehtiyac qalmayacaq və münasibətlər sülh sazişinin müddəaları əsasında tənzimlənəcək.

Nəqliyyat və kommunikasiyaların açılışına gəldikdə isə, artıq Azərbaycan bu istiqamətdə uğurlu addımlar atır. Müharibədən sonra Prezident İlham Əliyev bu sahədə olduqca əhəmiyyətli layihələr reallaşdırıb. Füzuli Hava Limanı açılıb, Zəngilanda və Laçında isə yeniləri inşa edilir. İki iqtisadi rayonda ümumilikdə 16 avtomobil yolu layihəsi icra edilir, körpülər, tunellər inşa olunur. Tezliklə Zəngilanda modern yaşayış sahəsi olan "ağıllı kənd" layihəsinin ilk mərhələsi hazır olacaq. İşğaldan azad edilən bütün ərazilər elektrik enerjisi ilə təmin ediləcək. Artıq bu ərazilərdə onlarca enerji stansiyaları istismara verilib. Həmçinin işğaldan azad edilmiş ərazilərimizə işıq, su xətləri çəkilir. Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun zəngin iqtisadi potensialından, təbii sərvətlərindən və geniş turizm imkanlarından səmərəli istifadə edilməsi üçün bir sıra əhəmiyyətli tədbirlərin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur. Beləliklə, Azərbaycan dövləti yalnız öz gücünə Qarabağ və Şərqi Zəngəzuru yenidən quraraq dünyaya iqtisadi qüdrətini göstərir.

Əgər regionda kommunikasiya xətlərinin bərpası reallaşarsa, bu həm Azərbaycanca, həm də Ermənistanca iqtisadi dividendlər getirə-

cək. Əlbəttə ki, ilk növbədə nəqliyyat və kommunikasiya məsələlərinin həlli aktualdır və diqqət mərkəzində saxlanılır.

Brüsseldə keçirilən üçtərəfli görüşdən sonra böli oldu ki, iki ölkə arasında münasibətlərdə müsbət irəliləyiş yaranıb. Amma bu hələ başlanğıc mərhələdir. Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Şarl Mişel görüşdən sonrakı ümidverici bəyanatı göstərdi ki, beynəlxalq təşkilatlar da regionda sülhün tez bir zamanda bərqərar olunmasının tərəfdarıdır. Çünki Azərbaycan Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təminatçısı, ön mühüm qaz ixracatçısıdır. Azərbaycanın təhlükəsizliyi və rifahı bütün regiona fayda gətirir, daha sürətli inteqrasiyaya kömək edir, iqtisadi və mədəni imkanları genişləndirir: "Biz Prezident İlham Əliyev və baş nazir Nikol Paşinyanla çox səmərəli görüş keçirdik. Cənubi Qafqazda sabitlik, təhlükəsizlik və inkişaf Avropa İttifaqı üçün olduqca mühümdür. Buna görə də, sülh sazişinin hazırlanması və bu saziş üçün bütün zəruri elementləri həll etməyə qərar vermişik. Biz, həmçinin həssas məsələ olan delimitasiya ilə bağlı işçi qrupu, birgə komissiya ilə bağlı razılığa gəldik. Əminəm ki, növbəti həftələrdə əldə olunacaq tərəqqini nəzərdə tutulur. Şarl Mişel fikirlərindən tam aydın olur ki, Cənubi Qafqazda sabitlik, təhlükəsizlik və inkişaf Avropa İttifaqı üçün çox vacibdir. Bu səbəbdən Aİ bütün müsbət söyləri,

etimad yaratma tədbirlərini dəstəkləyir. Brüsseldə delimitasiya ilə bağlı işçi qrupu, birgə komissiya ilə bağlı razılıq əldə olunub. Növbəti həftələrdə də müəyyən irəliləyişlərə bağlı anons verilib. Təbii ki, burada ortaq iradə olduqca vacibdir. Mümkün sülh sazişi üçün Ermənistan ortaq iradə göstərməyə məcburdur. Aİ rəhbərliyi hesab edir ki, tərəflər indiki vəziyyətdə ortaq məxrəcə gəlmək, bütün regionda sülhü, təhlükəsizliyi və sabitliyi təmin etmək üçün mümkün qədər tez bir zamanda dayanıqlı razılığa əldə etmək məqsədilə vacib elementlərin nədənsə ibarət olduğunu daha yaxşı başa düşür.

Xəstə təxəyyüllu erməni milliyətçiliyindən imtina edilməlidir

Əslində, Azərbaycan ilk gündən sülhə hazır olduğunu bəyan edib və bu istiqamətdə praktik addımlar atıb. Ötən ay rəsmi Bakının təqdim etdiyi baza prinsipləri bunu təsdiqləyir.

Azərbaycan Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə abadiqlıq-quruculuq işləri, minatəmizləmə əməliyyatları apardıqı halda, Ermənistan növbəti sülh sazişini imzalaması barədə danışıq aparırdı, heç bəyanatda nəzərdə tutulan öhdəliyinin yerinə yetirilməsi ilə bağlı addım da atmırdı. Amma Cənubi Qafqazda baş verən reallıqlar Ermənistanı bir daha göstərdi ki, Azərbaycan, xüsusən də onun qalib komandanı İlham Əliyevlə hesablaşmaqdan başqa çıxış yolu yoxdur.

Siyasi ekspertlər də hesab edirlər ki, iki ölkə arasında ümumi razılıq əldə edilməsi hər iki xalqın

marqlarına xidmət edən reallıqdır. İndi diqqətlər Birgə Sərəhd Komissiyasının iclasına yönələcək. Çünki aprelin sonunadək iclasın keçirilməsi ilə bağlı razılıq əldə edilməsi əhəmiyyətli hadisədir. Bu komissiya Ermənistan-Azərbaycan sərhədinin delimitasiyası, eləcə də sərhəd xətti boyu və onun yaxınlığında sabit təhlükəsiz vəziyyətin təmin edilməsi ilə məşğul olacaq.

Dünyada baş verən hadisələrdə doğru və düzgün dəyərləndirən İlham Əliyev güclər balansından milli maraqlarımız namına faydalanma qabiliyyəti ilə Azərbaycana daha yaxşı nəticələri bəxş etməkdədir. Qlobal miqyasda cərəyan edən hadisələri təhlil edərkən bütün dünyanın əsas siyasi, iqtisadi və hərbi gücləri ilə münasibətlərin bərabər müstəvidə həyata keçirilməsinin doğru diplomatik gediş olduğunu görməkdəyik. Azərbaycanın istəyi bütün müttəfiqləri ilə qarşılıqlı və faydalı münasibətlər qurmaqdır. Əlbəttə ki, ilk növbədə milli maraqlarımızın təmini, müstəqilliyin daha da güclənməsi əsas hədəfdir. Brüssel görüşü isə bir daha təsdiq etdi ki, İlham Əliyev hər iki xalqın maraqlarını əks etdirən ədalətli sülhün tərəfdarı və təminatçısıdır. Artıq sadə ermənilər də yaxşı anlaşırlar ki, xəstə təxəyyüllu erməni milliyətçiliyi onlara heç nə qazandırmayacaq və qazandırmayacaq. Yeganə yol Azərbaycanla hesablaşmaqdır. Son günərdə Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan və bu ölkənin siyasi elitəsi Azərbaycanla sülh sazişinin imzalanması məsələsini gündəmə gətirərək, iki ölkə arasında razılaşmanın əldə olunmasının vacibliyini bildirmələri, rəsmi Bakının da artıq İrəvandan müsbət mesajların daxil olduğunu bəyan etməsi təsdiq edir ki, məğlub ölkə artıq bütün reallıqları qəbul edir.

Xatırladaq ki, hələ aprelin 9-da Prezident İlham Əliyevin Rusiya Prezidenti Vladimir Putinlə telefon danışıqı zamanı qalib komandan Azərbaycanın Ermənistanla dövlətlərarası münasibətlərin qurulması üçün beş prinsipləndən ibarət təqdim etdiyi sənədi və məğlub ölkənin bu prinsipləri qəbul etdiyini xatırlatmışdı. Xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov isə İtaliyanın xarici işlər və beynəlxalq əməkdaşlıq naziri Luici Di Maio ilə birgə mətbuat konfransında bildirmişdi ki, son günlər rəsmi İrəvandan bu məsələ ilə bağlı müsbət reaksiyalar gəlir: "Son günlər Ermənistan tərəfdən müxtəlif şəxslərdən bu istiqamətdə müsbət mesajlar alırıq. Güman etmə istədim ki, bu həqiqətdən cəddi bir yanaşmanın təzahürüdür. Hər hansı ictimai əməliyyatın kampaniyası deyil. Azərbaycan öz mövqeyini açıq şəkildə ifadə edib. Əgər Ermənistan həqiqətdən bu proseslə cəddi məşğul olmağa hazırdırsa, Azərbaycan buna qarşılıq verməyə, konkret addımlar atmağa hazırdır".

Göründüyü kimi, Ermənistan sonunda İlham Əliyevin uzaqgörən siyasətinin hər iki tərəfin mənafələrinə xidmət etdiyini anlayaraq sülh sazişini bağlamağa razılıq verir. Çünki ermənilər yaxşı başa düşürlər ki, bu saziş məğlub ölkənin qurtuluşu olacaq.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Bu ilin birinci rübünün yekunlarına həsr olunan müşavirədə toxunulan məsələlərdən biri də qiymət artımı ilə bağlı oldu.

Məlum olduğu kimi, qiymət artımı hazırda global miqyasda yavaş-yavaş Prezident İlham Əliyevin də vurğuladığı kimi, dünyada ərzaq məhsullarının qiymətləri koskin artır. Rusiya ilə Ukrayna arasındakı müharibə isə bu prosesi daha da sürətləndirir.

Ehtiyatları artırılır, daxili təminat gücləndirilir

İndiki halda qiymət artımı dünyada baş verən proseslərdən qaçınmaq və o cümlədən inflyasiya da bundan irəli gəlir. Dünyada ərzaq qiymətlərinin artması əksər ölkələrdə, o cümlədən Azərbaycanda əsas ticarət tərəfdaşlarında inflyasiya təzyiqləri yüksəlmişdir. Dünya Bankının ötmə bazarlarına dair məlumatlarına əsasən, 2021-ci ildə əvvəlki

Süni qiymət artımına imkan verilməyəcək

Azərbaycan dövləti öz vətəndaşlarını qorumaq üçün lazım olan bütün addımları atır

illə müqayisədə qeyri-enerji qiymətləri 20 faizdən çox artıb. BMT FAO təşkilatının məlumatına görə, dünyada ərzaq qiymətləri 23 faizdən çox artıb və son 10 ilin ən yüksək səviyyəsinə çatıb.

Global miqyasda ərzaq və digər məhsulların qiymətinin artması isə təbii ki, ölkələrin daxili qiymətlərinə də təsir edir. Bu baxımdan hazırda Azərbaycan hökumətinin də qarşısında mühüm vəzifələr dayanır. Əsas vəzifələrdən biri təbii ki, respublikamızın strateji kənd təsərrüfatı məhsulu olan taxılla təminatdır. "Hökumətə bu məsələ ilə bağlı göstəriş verilmişdir. Operativ tədbirlər görüldü və ehtiyatları yığılır. Biz daha çox

ehtiyat yığılır. Ancaq, eyni zamanda bilməliyik ki, belə vəziyyət uzun müddət ərzində davam edə bilər və yaqın ki, davam edəcək. Ona görə burada, ilk növbədə daxili təminatı təmin etməyə çalışmalıyıq, - deyər Prezident İlham Əliyev müşavirədə bu barədə bildirib.

Dünya bazarında taxılın qiymətinin artmasının əsas səbəbi Ukrayna ilə Rusiya arasındakı müharibədir. Həm Ukrayna, həm də Rusiya regionun aparıcı taxıl ixracatçılarıdır. Eyni zamanda hər iki dövlət Azərbaycanın mühüm ticarət tərəfdaşlarıdır və respublikamıza taxıl ixrac edirlər. Rusiya ilə Ukrayna arasındakı müharibə, xüsusən, Ukraynanın qonşu dövlətlərlə ticarət əlaqələrinə,

ixdal-ixrac əməliyyatlarına təsirli təsirinə səbəb olub. Taxılla bağlı qitənin yaranması və qiymətlərin artması da bu səbəbdendir. Təbii ki, Azərbaycan hökuməti çətinliklərin olacağı ehtimalını nəzərə alaraq taxıl ehtiyatlarını artırır. Eyni zamanda daxili təminatın gücləndirilməsi məqsədilə digər tədbirlər də həyata keçirilir. Bu məqsədlə həm azad edilmiş torpaqlarda, həm də digər bölgələrdə əkin işlərinin daha genişmiqyaslı aparılması üçün göstərişlər verilib. O cümlədən asılılığımız olan məhsullar üzrə ixdalın sadələşdirilməsi təbii olaraq.

Müşavirədə qeyd olunduğu kimi, bu gün respublikamızda əsas ərzaq məhsulları

üzrə kifayət qədər ehtiyatlar var. Eyni zamanda məhsulun, əsasən də, minimum istehlak bazarına daxil olan, əhali tərəfindən gündəlik istifadə edilən məhsulların həm qiymət, həm də ehtiyatları baxımından hər gün monitorinq aparılır.

Proseslər ciddi nəzarətdədir

Təəssüf ki, indiki şəraitdə qiymətlərin süni artımı da baş verir. Bəzi işbazlar vəziyyətdən istifadə edərək möhtəkirləri yol verirlər. Prezident İlham Əliyev bu məsələyə də toxunaraq dedi: "Üç ayda əhalinin gəlirləri təxminən 20 faiz artıb və əgər biz inflyasiyanı əhalinin gəlirləri ilə müqayisə etsək,

burada yenə də real gəlirlər artmışdır. Ancaq o demək deyil ki, biz buna laqeyd yanaşmalıyıq. Ona görə antiinflyasiya tədbirlərinin görülməsi, gücləndirilməsi zəruridir. Əlbəttə ki, burada əsas məsələ süni qiymət artımının qarşısının alınmasıdır. Çünki belə hadisələrdə, belə geosiyasi vəziyyətdə bəzi natəmiz sahibkarlar bundan istifadə etməyə çalışırlar və heç bir əsas olmadan qiymətləri artırır. Buna xüsusi diqqət göstərilməlidir".

Xatırladaq ki, hələ bir neçə il əvvəl manatın devalvasiyası baş verəndə bir çox məhsulların qiymətlərində işbazlar tərəfindən spekulasiyaya yol verilməsi və əlavə dividend əldə etmək meyil-

ləri özünü büruzə vermişdi. Bəzi işbazlar o zaman yaranan vəziyyətdən sui-istifadə edərək qiymətlərin süni şirilməsi hesabına daha çox qazanc götürməyə cəhd göstərmişdilər. Xüsusən xarici ölkələrlə bağlı olmayan məhsulların qiymətində artım halları vəziyyətdən sui-istifadə edərək əlavə gəlir qazanmağa çalışanların möhtəkirliyinin notası idi. Həmin vaxt süni bahalaşmanın qarşısının alınması üçün ciddi tədbirlər görülmüşdü.

Bu gün də respublikamızda sosial-iqtisadi inkişaf strategiyasından irəli gələrək daxili bazarda qiymət manipulyasiyası üzərində nəzarətin gücləndirilməsi, global ərzaq bazarlarında bahalaşmanın ö-

Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"

İŞİMİZ, GÜZƏRANIMIZ

Sənaye məhsulları istehsalı 3,9 faiz artmışdır

Ölkə üzrə cari ilin yanvar-mart aylarında 20,6 milyard manatlıq və ya 2021-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 3,9 faiz çox sənaye məhsulları istehsal edilmişdir.

Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, neft-qaz sektorunda məhsul istehsalı 1,1, qeyri neft-qaz sektorunda isə 18,1 faiz artmışdır. Sənaye məhsullarının 73,7 faizi mədəni-xərxa, 21,6 faizi emal, 4,2 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, 0,5 faizi isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında istehsal olunmuşdur.

Mədəni-xərxa sektorunda ömtəlik neft hasilatı 5,4 faiz azalmış, ömtəlik qaz hasilatı isə 16,4 faiz artmışdır.

Əsas kapitala 2,4 milyard manatdan çox vəsait yönəldilmişdir

Bu ilin yanvar-mart aylarında əsas kapitala 2 milyard 440,7 milyon manat məbləğində, yaxud 2021-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 9,5 faiz az vəsait yönəldilmişdir.

Dövlət Statistika Komitəsi məlumat verir ki, neft-qaz sektoruna yatırılmış investisiyaların həcmi 28,0 faiz artmış, qeyri neft-qaz sektoruna yönəldilən vəsaitin həcmi isə 10,1 faiz artmışdır. İstifadə olunmuş vəsaitin 1 milyard 524,7 milyon manatı (62,5 faizi) məhsul istehsalı, 743,2 milyon manatı (30,4 faizi) xidmət sahələrinə, 172,8 milyon manatı (7,1 faizi) isə yaşayış evlərinin tikintisinə sərf olunmuşdur. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin 1 milyard 676,7 milyon manatı (68,7 faizini) daxili vəsaitlər təşkil etmişdir. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin 1 milyard 688,2 milyon manatı (69,2 faizi) bilavasitə tikinti-quraşdırma işlərinin yerinə yetirilməsinə sərf olunmuşdur.

Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitin ümumi dəyərində müəssisə və təşkilatların vəsaitləri 61,8, bütcdə vəsaitləri 24,6, əhalinin şəxsi vəsaitləri 8,1, sair vəsaitlər 3,8, bank kreditləri isə 1,7 faiz təşkil etmişdir.

İqtisadi sektorda 1,6 milyon nəfər çalışır

Dövlət Statistika Komitəsinin açıqlamasına görə, 2022-ci il martın 1-i vəziyyətinə ölkə iqtisadiyyatında muzdlu çalışan işçilərin sayı ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 3,6 min nəfər və ya 0,2 faiz artaraq 1,6 milyon 682,1 min nəfər olmuşdur.

Onlardan 902,5 min nəfəri iqtisadiyyatın dövlət, 779,6 min nəfəri isə qeyri-dövlət sektorlarında fəaliyyət göstərmişdir. Muzdlu işləyənlərin 19,8 faizi təhsil, 18,8 faizi ticarət; neqliyyat vasitələrinin təmiri, 12,7 faizi sənaye, 8,1 faizi əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi, 7,0 faizi tikinti, 6,7 faizi dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat, 4,4 faizi neqliyyat və anbar təsərrüfatı, 3,5 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 3,4 faizi peşə, elmi və texniki fəaliyyət, 1,9 faizi maliyyə və sığorta fəaliyyəti, 13,7 faizi isə iqtisadiyyatın digər sahələrində məşğul olmuşlar.

Cari ilin yanvar-fevral aylarında ölkə iqtisadiyyatında muzdlu çalışan işçilərin orta aylıq nominal əməkhaqqı övvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 11,0 faiz artaraq 768,3 manata çatmışdır.

BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) məlumatına görə, son üç ildir ki, dünyada ərzaq məhsullarının qiyməti bahalaşır.

Təşkilat bunu dünyada əhalinin sürətlə çoxalması sayəsində ərzağa olan tələbatın, iqlim dəyişikliyinə əkinçiliyə vurduğu ziyanın artması ilə əlaqələndirir. Ancaq indiki qlobal ərzaq böhranı və bahalaşma təkcə təbii səbəblərlə deyil, həm də siyasi məsələlərlə bağlıdır. Təsərrüfatı deyil ki, bu ilin birinci rübünün yekunlarına həsr olunan müşavirədə də məhz ərzaq təhlükəsizliyi məsələsinə xüsusi olaraq toxunulub. Qeyd edilib ki, bu gün Azərbaycan əsas ərzaq məhsulları ilə kifayət qədər ehtiyatımız var.

Prezident İlham Əliyev bu istiqamətdə, ilk növbədə ərzaqlıq buğdanın artırılmasının vacibliyini qeyd edib: "Əlbəttə ki, ehtiyatları yığmalıyıq. Çünki bizdə ümumi taxıl istehsalı ölkə tələbatının 60 faizini təşkil edir, ərzaqlıq buğda ilə isə biz özümüzdü cəmi 25 faiz təmin edirik. Ona görə məsələ qoyulub ki, ərzaqlıq buğda ilə biz özümüzdü ən azı 70-75 faiz təmin edək. Buna nail olmaq üçün potensial var, imkanlar var - həm azad olunmuş torpaqlarda, həm də ölkəmizin digər yerlərində. Həm bu il, həm gələcək illərdə dövlət investisiya xərcləri artırılmalıdır. Eyni zamanda sahibkarlara məqsədyönlü kreditlər, güzəştli kreditlər verilməlidir ki, məhz bu sahə inkişaf etsin. Çünki buğda əsas ərzaq məhsuludur. Bizim həm coğrafi yerləşməyimiz, iqlimimiz, eyni zamanda bəzi yerlərdə torpağın keyfiyyəti və şərait imkan verir ki, biz özümü-

Taxıl idxalını azaltmaq üçün, ilk növbədə ərzaqlıq buğdanın istehsalı artırılmalıdır

Prezident son müşavirədə bu məsələnin vacibliyini bir daha qeyd etdi

zünü bu gün buğda ilə 100 faiz təmin edək".

Rusiya-Ukrayna münaqişəsinin iki ölkə arasında hərbi toqquşmadan daha çox ikiye bölünən dünya arasında gedən savaş olduğunun şahidiyik. Hazırda siyasi meydanda cəsarət edən hadisələr hərbi meydana gələn savaşa səbəb olub. Qarşılaşılıq şəkildə tətbiq edilən sanksiyalar önəmli neft-qaz sahəsindən əlavə, ərzaq məhsullarına da sırayot etməyə başlayıb. Ərzaq məhsullarının bahalaşmasında və qiymət artımında əsas səbəb sözügedən ölkələrin hər ikisinin iri ərzaq ixracatçısı olmasıdır. Belə ki, dünya bazarında buğda ixracatının 30, arpa ixracatının 31, günəbaxan yağının ixracatının

32 faizi, həmçinin şəkər ixracatının əhəmiyyətli hissəsi Rusiya ilə Ukraynanın payına düşür. Bu gün Ukrayna müharibə üzündən ərzaq məhsullarının ixracatı tam həyata keçirə bilmir. Belə ki, cari ilin mart ayında bu ölkə 1,1 milyon ton qarğıdalı, 309 min ton buğda, 118 min ton günəbaxan yağı, 40 min ton soya məhsulları ixrac edə bilib. Bu isə cari ilin fevral ayı ilə müqayisədə həmin məhsulların 4 dəfə az ixrac edilməsi deməkdir.

Azərbaycan da Rusiyadan taxıl idxal edən ölkələrdəndir. Amma Rusiya cari ilin avqust ayına kimi buğda ixracatını qadağan edib. Düzgün, Hindistan fürsətdən istifadə edib Rusiyanın ixrac bazarlarını

ələ keçirmək istəyir ki, bu da bizim üçün bir variantdır. Ancaq ön yaxşısı bu sahədə başqasından asılı olmamaqdır.

Odur ki, indi ölkəmizdə taxıl istehsalçılara daha diqqətlə yanaşılır. Onlara daha çox məhsul istehsalı üçün dövlət dəstəyi artırılıb. Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin müxəssisləri indi daha tez-tez taxılçı fermerlərlə görüşür, onlara məsləhət verməklə yanaşı, qarşılaşdıqları problemlərin həllində yardımçı olurlar.

Payızlıq əkinlərin boyanı prosesinin vaxtında həyata keçirilməsi arpa və buğda əkinlərinə görə subsidiyaların ilin əvvəlində verilməsi imkan yaradır. Ötən ilin sonlarında nazirliyin yerli qurumlarla

birlikdə bu istiqamətdə apardığı maarifləndirmə işləri öz müsbət nəticəsini verib. Belə ki, taxılçı fermerlərin mütləq əksəriyyəti öz əkinlərinin vaxtında boyan edərək subsidiya almaq üçün elektron mürciəti ediblər. Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi fevral ayında başlayaraq taxıl gördə əkin subsidiyalarını fermerlərin kart hesablarına köçürməyə başlayıb. İndiki tarixə torpaq sənədlərində problem olmayan, öz sahələrindən aqrokimyəvi analiz vermədi və əkinlərinin aqrar sığorta etdirmiş fermerlərin hamısı subsidiyalarını alıblar.

Ancaq bütün fermerlər bu imkandan istifadə edə bilmirlər. Subsidiyalarını ala bilməyən fermerlə-

rin əksəriyyəti torpaq sənədləri naməqam olurlar. Ölkədə xeyli sayda fermerin torpaq üzərində mülkiyyət hüququnu təsdiqləyən sənədi yoxdur. Bu fermerlər in diyo kimi subsidiya almaq üçün yalnız plan-ölçü sənədləri ilə mürciəti edirdilər. Plan-ölçü sənədləri isə torpaq üzərində mülkiyyət hüququnu təsdiqləyən sənəd hesab olunmur. Subsidiyaların verilməsi sisteminin elektronlaşdırılması prosesinin yeni başladığını nəzərə alaraq ötən illər ərzində bu kateqoriyadan olan fermerlərə güzəşt edilib ki, onlar plan-ölçü sənədləri əsasında subsidiya ala bilsinlər. Eyni zamanda fermerlərə növbəti mövsümdə müvafiq dövlət qurumuna mürciəti edərək çıxarış almaq tövsiyə olunub.

Prezident İlham Əliyevin 7 oktyabr 2021-ci il tarixli fərmanına əsasən, vətəndaşlar plan-ölçü sənədlərini Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestrində Xidmətinə təqdim edərək heç bir rüsum və xidmət haqqı ödəmədən mülkiyyət hüququnu təsdiqləyən sənəd (çıxarış) ala bilərlər. Əkinlərin boyanı üçün ötən il dekabrın 30-dək çıxarış alınmamış vətəndaşların subsidiya almaq üçün elektron mürciəti formalaşdırmaq, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi həmin kateqoriyadan olan fermerlərə öz plan-ölçü sənədlərini çıxarışla dəyişə-rək subsidiya almaq üçün mürciəti etmək tarixini mayın 31-dək uzadıb. Plan-ölçü sənədləri olan fermerlər ö sənədləri müvafiq dövlət qurumuna mürciəti edərək çıxarışla əvəzlədikdən sonra yeni sənədi Elektron Kənd Təsərrüfatı İnformasiya Sistemində alt sənəd kimi daxil edə bilərlər. Yeni çıxarışları sistemə daxil edən fermerlər iyun ayından başlayaraq 2021-2022-ci

illər üzrə payızlıq əkinlərə görə subsidiya ödəniləcək.

Dövlət başçısı cari ilin birinci rübünün yekunlarına həsr olunan müşavirədə vurğulayıb ki, buğda ilə təminat üçün zəruri tədbirlər görülməlidir və görülür: "Hər kəs yaxşı bilir ki, hazırda dünyada ərzaq məhsullarının qiymətləri kəskin artır. Bu proses bir neçə ay bundan əvvəl başlamışdır. Əlbəttə ki, Rusiya-Ukrayna müharibəsi bunu daha da sürətləndirib, xüsusilə nəzərə alsaq ki, Rusiya və Ukrayna dünyada aparıcı taxıl ixracatçıları arasındadırlar və digər ərzaq məhsullarını dünya bazarına ixrac edirlər. İndi təbii qıtlıq hiss olunur və hiss olunacaq. Bizim ərzaqlıq buğda ilə təminatımız, əlbəttə ki, diqqət mərkəzində olmalıdır. Hökumətə bu məsələ ilə bağlı göstəriş verilmişdir. Operativ tədbirlər görülməlidir və ehtiyatları yığılıb".

Artıq yeni mövsüm ərəfəsində-yik. Mayın sonlarından başlayaraq Azərbaycanda taxıl biçiminə start verəcək. Hazırda taxıl sahələrinə gübrə verilməsi prosesi davam edir. Sahələrdə aqrotexniki qulluq tədbirlərinin dərzişə təşkil məhsuldarlığın artırılmasına tövsiyə göstərmə əsas amillərdəndir. Bu səbəbdən fermerlər sahələrə gübrə verən zaman normativlərdə düzgün riayət etməlidirlər. Hazırda taxıl əkin sahələrində karbamid gübrəsinin daha geniş istifadə olunur. Karbamid gübrəsinin əvvəllər daha geniş istifadə olunan ammonium şorasıdan bir sıra üstün cəhətləri var. Karbamid gübrəsi bitkinin kollarına əməsalını artırır, eyni zamanda bitkinin yaşıl qalma müddətini uzadır. Bu isə noticədə dönmə daha yaxşı olmasına, sünbüllün yaxşı inkişaf etməsinə, keyfiyyət göstəricilərinin yüksəlməsinə səbəb olur.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

Azərbaycanda əhalinin məşğulluğunun təmin edilməsi daim diqqət mərkəzində olan məsələdir. Bu, Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü sosial siyasətin, eləcə də həyata keçirilən sosial islahatların ayrılmaz hissəsini təşkil edir. Əmək qabiliyyətli insanların işlə təmin edilməsi üçün yeni yollar axtarılır, məşğulluğun yeni formaları tapılır, bu məqsədlə daxili ehtiyat mənbələrindən geniş istifadə olunur.

Son illərdə vətəndaşların işlə təmin olunması istiqamətində atılan önəmli addımlardan biri də özünü-məşğulluqdur. Təqdirəlayiq haldır ki, özünü-məşğulluq proqramı həyata keçirilərkən şəhid ailəsi üzvlərinə və müharibə əlillərinə üstünlük verilir. Bu, cari ilin birinci rübünün yekunlarına həsr olunan müşavirədə də qeyd edilib. Onların məşğulluğuna dəstək tədbirlərindən bəhs olunarkən həmin məsələ bir daha vurğulanıb. Belə ki, işlə təmin edilən şəhid ailəsi üzvləri və müharibə əlillərinin 50 faizi məhz məşğulluğun bu formasına cəlb olunub: "Bu çərçivədə 11 min şəhid ailəsi üzvü və müharibə əlillinə məşğulluq tədbirləri görülmüşdür. Onların yarısı özünü-məşğulluq proqramlarına cəlb edilmiş və bu çərçivədə onlara kiçik ailə təsərrüfatının qurulması imkanı yaradılmışdır. Digər bir istiqamət isə işədüzlənmə, münasib işlə təminat proqramı olmuşdur ki, burada da məşğulluq marafonu çərçivəsində, xüsusilə sahibkarlarımızın bu proqrama aktiv qoşulması nəticəsində yaradılmış vakansiyalara iki mindən artıq şəhid ailəsi üzvü və müharibə əlilləri cəlb edilmişdir".

Azərbaycan Respublikasının "Məşğulluq haqqında" qanununda qeyd olunduğu kimi, özünü-məşğulluq şəxsinin müstəqil surətdə və yaxud dövlətin dəstəyi ilə özünü işlə təmin etməsi deməkdir. Axtarılmalı ailələrin sosial rifahını yüksəltmək məqsədilə sosial siyasət sahəsində özünü-məşğulluq tədbirlərinə xüsusi yer ayrılır. Bu proqram Prezidentin 7 aprel 2016-cı il tarixli "Əhalinin özünü-məşğulluğunun təmin olunması sahəsində əlavə tədbirlər haqqında" sərəncamına əsasən həyata keçirilir. Proqram çərçivəsində axtarılmalı ailələrə fərdi təsərrüfatlarının

təmmini qoymaq və ya inkişaf etdirmək üçün dövlət vəsaiti hesabına birbaşa natura şəkildə mal, material və digər əmlakın verilməsi ilə (nağd vəsait olmaqla) dəstək göstərilir. Ailə təqdim etdiyi biznes planına uyğun olaraq istehsal və ya xidmət avadanlıqları ilə təmin olunur. Bu, dövlət özünü-məşğulluq proqramını digər ölkələrdəki təcrübədən fərgəndən cəhdədir.

Özünü-məşğulluq vətəndaşlar üçün əlverişli qazanc formasıdır. Belə ki, hər ailənin öz büdcəsi olur, bunun sayəsində də insanlar müəyyən iş qura bilərlər. Əlbəttə, dövlətin köməyi ilə. Bu proqram insanların dolanışığını yaxşılaşdırmaqla yanaşı, iqtisadi inkişafa tökan verir.

Özünü-məşğulluq proqramı həmçinin alternativ sosial müdafiə tədbirləri ilə müqayisədə əhəmiyyətli üstünlükləri ilə fərqlənir. Çünki bu proqram eyni vaxta bir neçə makro məqsədlər istiqamətində paralel nə-

Özünü-məşğulluq özünə geniş yer alır

Prezidentin tapşırığı ilə bu proqramın icrası zamanı şəhid ailələrinə və qazilərə üstünlük verilir

təmniyə etmək və ya inkişaf etdirmək üçün dövlət vəsaiti hesabına birbaşa natura şəkildə mal, material və digər əmlakın verilməsi ilə (nağd vəsait olmaqla) dəstək göstərilir. Ailə təqdim etdiyi biznes planına uyğun olaraq istehsal və ya xidmət avadanlıqları ilə təmin olunur. Bu, dövlət özünü-məşğulluq proqramını digər ölkələrdəki təcrübədən fərgəndən cəhdədir.

Özünü-məşğulluq vətəndaşlar üçün əlverişli qazanc formasıdır. Belə ki, hər ailənin öz büdcəsi olur, bunun sayəsində də insanlar müəyyən iş qura bilərlər. Əlbəttə, dövlətin köməyi ilə. Bu proqram insanların dolanışığını yaxşılaşdırmaqla yanaşı, iqtisadi inkişafa tökan verir.

Özünü-məşğulluq proqramı həmçinin alternativ sosial müdafiə tədbirləri ilə müqayisədə əhəmiyyətli üstünlükləri ilə fərqlənir. Çünki bu proqram eyni vaxta bir neçə makro məqsədlər istiqamətində paralel nə-

ticələrin öldürülməsinə imkan yoxdur. Ümumilikdə isə özünü-məşğulluq proqramının üstün tərəfləri çoxdur və onları qruplaşdırmaq olar.

Beləliklə, özünü-məşğulluq ailə büdcəsinin dayanıqlı gəlir mənbələri hesabına formalaşmasına xidmət edir. O, eyni zamanda mikro və kiçik sahibkarlığı inkişaf etdirir. Nəticədə yeni iş yerləri yaradılır və işsizliyin səviyyəsi azaldılır. İctimai vəsaitlərin (dövlət vəsaitləri) xərclənməsində səmərəlilik artır. Yoxsulluq səviyyəsi enir. İqtisadiyyatın inklüzivliliyi güclənir.

Özünü-məşğulluqun təşkilati tədbirlərinin həyata keçirilməsinin əsas məqsədi əhalinin sosial cəhətdən həssas təbəqəsinin, xüsusilə axtarılmalı ailələrin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi və həyat vəziyyətinin yüksəldilməsi üçün önəmli "passiv" siyasət tədbirlərindən (məvniyyət və yardımların verilməsi) "aktiv" siyasət tədbirlərinə (sosial co-

hətdən həssas əhali qruplarının əmək bazarında məşğulluğunun, o cümlədən özünü-məşğulluğun təmin olunmasına dəstək) keçiddir.

Özünü-məşğulluq fəaliyyəti biznesin başlanması üçün istəklə, minimum bacarıqlar və biznes haqqında təsəvvürü olan əmək qabiliyyətli şəxslərin müstəqil surətdə özünü işlə təmin etməsidir. Məşğulluğun bu forması Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin Mərkəzləşdirilmiş elektron informasiya sistemi vasitəsilə işsiz kimi qeydiyyatdan alınmış şəxslərin məşğulluq imkanlarının genişləndirilməsi, əmək bazarının rəqabət qabiliyyətinin artırılması məqsədilə həyata keçirilir.

Tədbirlər bir neçə mərhələdən ibarət olur. Bunlar özünü-məşğulluğun təşkilatı ilə bağlı məsləhətlər və məlumatların verilməsi, əmək bazarının təhlili əsasında iqtisadiyyatın sahələrinə üzrə özünü-məşğulluq istiqamətində seçilməsi və təkilinə kö-

məklik göstərilməsi əhatə edir. Özünü-məşğulluğun təşkilatı üçün biznes planı hazırlanmasına kömək göstərilməsi, şəxslərə təlimlərin keçirilməsi və onların nəticələrinin qiymətləndirilməsi, seçilmiş özünü-məşğulluq istiqamətinin təşkilatı üçün işsiz şəxslərə əmlakın bir il müddətində müqavilə əsasında verilməsi və s. növbəti mərhələlərdir.

Özünü-məşğulluğun təşkilatı zamanı şəhid ailəsi üzvləri və qazilərlə yanaşı, ünvanlı dövlət sosial yardımı alan, eləcə də əlilliyi olan şəxslərə, o cümlədən sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqlara, bir ildən artıq işsiz kimi qeydiyyatda olanlara, pensiya yaşına iki ildən az qalmış, cəzaçəkmə yerlərdən azad edilmiş işsiz insanlara üstünlük verilir.

2021-ci ildə 16 mindən çox şəxs özünü-məşğulluq proqramına cəlb olunub ki, bu da proqramın icrasına başlandıqı 2017-ci ilə müqayisədə 13,8 dəfə çoxdur. Ümumilikdə son 4 ildə və cari ilin ilk rübündə 44 mindən çox şəxs özünü-məşğulluq proqramına cəlb edilib.

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyindəki Dövlət Məşğulluq Agentliyi tərəfindən həyata keçirilən özünü-məşğulluq proqramı iştirakçılarına aktivlərin təqdim edilməsi prosesi davam edir. Bu ilin əvvəlindən proqram çərçivəsində daha 2300-ə yaxın işsiz və işaxtaran şəxs mal və materiallar formasında aktivlər təqdim edilməklə onlar üçün kiçik bizneslər yaradılıb. Həmin vətəndaşların mühüm hissəsini şəhid ailələrinin üzvləri, müharibə iştirakçıları təşkil edirlər. Son aylarda daha 300-ə yaxın şəhid ailəsi və qaziyə mal və materiallar formasında aktivlər təqdim edilib. Verilmiş aktivlər hesabına onlar kiçik təsərrüfat və müəssisələrinin yaradılıb.

Proqrama cəlb olunan şəxslər üçün əvvəlcə təlimlər təşkil olunur, onlara kiçik biznesin təşkilatı və idarə olunması üzrə bilik və bacarıqlar öyrədilir. Təlimləri uğurla başa vuran şəxslər seçdikləri özünü-məşğulluq istiqamətində üzrə biznes planlarına uyğun aktivlərlə təmin olunurlar.

Bir sözlə, Azərbaycanda əhalinin rifah halının daha da yaxşılaşdırılması üçün həyata keçirilən tədbirlər davamlı xarakter daşıyır. Bunların da mühüm bir hissəsini yeni iş yerlərinin açılması, o cümlədən özünü-məşğulluq təşkilatı edir.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"

ŞƏHİDLƏR ölməz, VƏTƏN bölünməz!

Lənkəranda daha bir şəhidin xatirə bulacağı açılıb

Hirkan qəsəbəsində 2016-cı ilin Aprel döyüşlərində şəhid olmuş Rusif İbrahim oğlu Ağayevin xatirəsinə tikilmiş bulaq-abidə kompleksinin açılış mərasimi keçirilib. Tədbirdə yerli icra strukturlarının rəhbərləri, şəhid ailə üzvləri və ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

Mərasimdə çıxış edən Lənkəran ŞİH-nin başçısı Taleh Qaraşov Aprel döyüşlərinin Ali Baş Komandan İlham Əliyevin mahir sərkərdəlik bacarığı ilə Azərbaycan Milli Ordusunun 44 günlük Vətən müharibəsində qazandığı tarixi zəfərin əsasını qoyduğunu bildirib. Natiq igid əsgərlərimizin bu döyüşlərdəki qəhrəmanlığını nüsxələrə örnək olduğunu qeyd edərək məhz Ap-

rel döyüşləri zamanı rəşadətli əsgərlərimizin vətənpərvərlik ruhu sayəsində yağı düşmənin həm fiziki, həm də mənəvi cəhətdən sarsıdıb məhvə məhkum edildiyini söyləyib. Aprel döyüşlərinin torpaqlarımızın azad olunması yolunda işğalçı düşməni qarşı aparılan mübarizə tarixinin parlaq səhifəsi olduğunu və bu səhifəni qəhrəman oğullarımızın öz qanları və canları ilə yazdıqlarını, Ru-

sif Ağayevin də belə igidlərdən olduğunu xüsusi vurğulayan T.Qaraşov şəhidin valideynlərinə Vətəni sevmə, onun yolunda canından keçən qəhrəman övlad yetişdirdiklərinə görə təşəkkür edib.

Şəhidin atası İbrahim Ağayev və digər çıxış edənlər dövlət başçısının uğurla həyata keçirdiyi inkişaf kursunu, xalqın rifahının yaxşılaşdırılması ilə bağlı gördüyü işləri ürəkdən bəyəndiklərini dilə gətiriblər. Bütün çıxışlarda torpaqlarımızın işğaldan azad olunması yolunda canlarından keçən şəhidlərin Vətən qarşısındakı xidmətlərinin yüksək dəyərləndirilməsinə və xatirələrinin əbədiləşdirilməsinə ilə bağlı davamlı işlərin görülməsinə görə minnətdarlıq səsləndirilib.

Sonda mərasimdə məktəblilərin ifasında şəhidlərə həsr olunmuş ədəbi-bədii kompozisiya ifa olunub, Rusif Ağayevin qəsəbə qəbiristanlığındakı məzarı ziyarət edilib.

Ağaddin BABAYEV,
"Lənkəran" qəzetinin əməkdaşı

Şəhid ailələrinin qayğıları qarşılır

44 günlük Vətən müharibəsi zamanı qəhrəmancasına şəhid olmuş Sahib Həsənovun atası Azər Həsənovun üyeyin arxa divarının kəskin miokard infarktı diaqnozu ilə Gəncə Şəhər Kardioloji Xəstəxanasına yerləşdirilib.

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov xəstəxanada şəhidin atasını ziyarət etmiş, onun vəziyyəti ilə maraqlanıb. Məlumat verilib ki, Azər Həsənovun ilk tibbi yardım göstərildikdən sonra o, bütün müalicə və müayinələrə keçirilib. Hazırda xəstənin səhəti qənaətbəxşdir.

Qeyd edək ki, Sahib Həsənov 7 oktyabr 2020-ci ildə Kəlbəcər rayonu istiqamətində gedən döyüşlərdə şəhid olmuşdur. Prezident İlham Əliyevin sərəncamları ilə o, ölümündən sonra "Vətən uğrunda", "Kəlbəcərin azad olunmasına görə" və "Hərbi xidmətlərə görə" medalları ilə təltif edilmişdir.

Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

deyirdi ki, uşaqlar hamısı çox sevinliydilər. Elminin üzündə isə həm də qalıb əsgərin təbəssümü vardı. Heyif ki, mina qəlpəsi bu təbəssümü əbədi dondurdu.

Elmin Quluzadə oktyabrın 17-də Kəngərli kənd qəbiristanlığında dəfn olundu. Deyilənə görə, sevdiyi qız vardı. Anasına demişdi ki, hazırlaş, müharibədən sonra elçi gedəcəksən.

Elmin Quluzadə ölümündən sonra "Vətən uğrunda", "Cəsur döyüşçü", "Suqovuşanın azad olunmasına görə" medalları ilə təltif olunub. Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamları ilə hazırda xidmətinin davam etdirən qardaşı Murad da medallara layiq görülüb.

Svetlana BAĞIROVA,
"Yeni Törtər" qəzetinin redaktoru

Təbəssümü üzündə dondu

Elmin Quluzadə 1998-ci il noyabrın 1-də Törtər rayonunun Kəngərli kəndində anadan olub. Ailədə üç qardaş idilər.

Qarabağ müharibəsi iştirakçısı olan Şəmsi kişi oğlanları ilə fəxr edirdi. Əmin idi ki, vaxtilə özünün və yoldaşlarının bacarı bilmədiklərini Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında bu gənclər edəcək və erməni işğalına son qoyulacaq.

Ailənin böyüyü Murad 4 il idi ki, müddətdən artıq hərbi qulluqçu kimi xidmət edirdi. Elmin isə müharibəyə

könüllü getmişdi. Şəmsi kişi deyir ki, müharibədə müvəqqəti atəşkəs olduğu günlərdə kiçik oğlu ilə Elminin yanına getmişdi: "Ağdam istiqamətindəydi. Əhval-ruhiyyəsi də çox yaxşıydı. Zərəfat elədim. Dedim, gəlsənə mən qalıb sənə yerinə döyüşüm, sən isə qayıt evimizə. Bu sözləri zarafatca desəndə, o, ürəyimdəki nigarənçliyi hiss etdi. Axı Murad da döyüşdüydü. Dedi, ata, sən nə danışırsan, biz sənə söz verməmişdik ki, bu torpaqların alınmasında iştirak edəcəyik. Hər dəfə kəndlərimizi geri qaytaranda, sən gözələrimizə

gətirir və sevinirəm ki, bundan sonra sən də rahat yaşayacaqsan. Oğlum haqlı idi. 30 ilə yaxın bir müddətdə mən televizora baxıb rayonlarımızın işğalı tarixlərini, bu yerlərin dağıdılması haqqında xəbərləri eşidəndə, sanki özümü günahkar hesab edirdim. İndi başımız ucadır. Bu ucağı şəhidlərimiz öz qanları ilə bizə bəxş etdilər".

Elmin oktyabrın 16-da Suqovuşan istiqamətində gedən döyüşlərdə qəhrəmancasına həlak oldu. Həmin vaxt bizim hərbiçilər mühüm strateji yüksəkliyi düşməndən geri qaytarmışdılar. Komandiri

Revanşistlərin ümidləri də puç olur

Hakimiyyətdəki siyasi dairələr hesab edirlər ki, mövcud vəziyyət Ermənistanın xilasını üçün bəlkə də son şansıdır

Ermənistanda ictimai-siyasi müstəvidə baş verən proseslər getdikcə daha çox diqqət cəlb etməkdədir. Xüsusən də bu, ölkə parlamentində keçirilən iclasda hakimiyyət təmsilçiləri ilə keçmiş hərbi xunta üzvlərinin bir-birinə qarşı ittiham dolu açıqlamaları bəzi həqiqətləri üzə çıxır. Tərəflərin bir-birlərinə qarşı kompromat xarakterli hücumlarının artması, gözəndə salma kampaniyasının genişləndirilməsi vəziyyəti daha kritik həddə çatdırır.

Bu günlərdə "Ermənistan" fraksiyasının rəhbəri Seyran Ohanyan Ermənistan parlamentinin tribunasına terrorçuların qondarma əski parçasını taxaraq iclası tərk edib. Paşinyanın komandasının deputatları isə etiraz edərək əski parçasını tribundan götürüblər. "Vətəndaş Müqaviləsi" fraksiyasının deputatı Vaqif Aleksanyan çıxış edərək Seyran Ohanyanı və Ermənistanın digər keçmiş müdafiə nazirlərini "axmaq" adlandırdı: "Onlar 30 il bu bayrağı lazımi yerlərdə qoymaq, Ermənistan bayrağının möhkəmliyini təmin etmək əvəzinə soyğunçuluqla məşğul olublar. Bura populist çıxışlar etməyə gəlirlər, guya, qondarma "respublikanı", Ermənistanı qoruyurlar və onları tələyəndirən narahatdırlar. Amma, əslində, 30 ildə eyni şeyi qışqırıraq öz ciblərini doldurublar. Bu yaxınlarda cinayət işi açılmış gəmirik təmsilçisi İravanın mərkəzində milyonlarla dollarlıq mülki, 20 mənzilli, milyonlarla dollarlıq bir neçə avtomobili aşkar olundu".

Bu arada Ermənistan parlamentinin üzvləri - Robert Koçaryanın lideri olduğu müxalif "Ermənistan" blokunun deputatları Qarabağa buraxılmayıb. Seyran Ohanyanın rəhbərlik etdiyi deputat qrupu sülhməramlılar tərəfindən Laçının girişində saxlanılıb. Buna görə də "Ermənistan" bloku Paşinyanı ittiham edib.

Göründüyü kimi, Brüssel görüşü və sonrasındakı müxaliflərin Qarabağ kartından hakimiyyətə qarşı istifadə etməsi daha intensiv hal alıb. Ermənistanın müxtəlif yerlərində qondarma əski parçasını asmaq kampaniyası da bu prosesin tərkib hissəsidir. Bu qrupun Azərbaycan ərazisinə buraxılmaması onların Qarabağ kartından istifadə imkanlarını, xüsusilə Xankəndidəki ermənilərə birləşərək təxribat fəaliyyəti, eləcə də Araik Arutyunyanın Paşinyana qarşı "alternativ" əldə etmək şəraitini məhdudlaşdırır.

Beləliklə, Ermənistan rəsmiləri sülh müqaviləsinin imzalanmasına razı olduqlarını bildirdikləri vaxtda ölkədəki revanşist qüvvələr prosesin baş tutmaması üçün müxtəlif niyyətlərini gizlətməkdən əşkardə nümayiş etdirirlər. Buna əngəl olmaq üçün nə daxili, nə də xarici dəstəyə malik olduqlarını da çox yaxşı başa düşürlər.

Ancaq etiraz edək ki, son vaxtlar Azərbaycana qarşı bəzi təbliğat nümunələrinin yayılması sübut edir ki, regionda sülhün yaranmasını istəməyən xarici qüvvələr var. Deputatlar pozuculuq hərəkatları ilə Ermənistanı etimadın yaranmasına da mane olurlar. Həmin şəxslər təmsil olunduqları cəmiyyətin əmək-

Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Sözün işığında yaşanan ömür

O, könlünü sözsə verdi. Söz də onu - publisist, yazıçı, nasir, dramaturq, tərjümaçı, ssenarist, milli mətbuat tarixi üzrə tədqiqatçı, Əməkdar jurnalist Əşrəf Hacıyevə unudulmazlıq bağışladı.

1931-ci il dekabrın 11-də Bakıda dünyaya gəlib. O zaman valideynləri bu şəhərdə təhsil alırdılar. Uşaqlığı Qəbələ rayonunun Hacallı kəndində keçib. Qəbələ şəhər orta məktəbində oxuyub. O, öyrənmək həvəsi, istedadı, bacarığı ilə seçilən, gələcəyinə ümid bəslənən şagirdlərdən olub. Bütün fənləri yaxşı oxusa da, ədəbiyyata izah edə bilmədiyi əsrarəngiz hisslərə bağlı idi. Elə orta məktəb illərində bədiə ədəbiyyatın cazibəsinə düşən Əşrəf Hacıyev hissələrini qələmə almağa çalışıb. 1949-cu ildə Qəbələ şəhər orta məktəbini əla qiymətlərlə başa vurub.

Ali təhsilini başa vuran kimi, 1954-cü ilin avqustundan Azərbaycan Komsomolu Mərkəzi Komitəsinin (ALKGİ MK) Təbliğat və təşviqat şöbəsinin mətbuat üzrə təlimatçı vəzifəsinə işə qəbul olub. Orada çalışdığı 1954-1956-cı illərdə respublikanın müxtəlif mətbu orqanları ilə əməkdaşlığa başlayıb. İmzası müntəzəm olaraq qəzet səhifələrində görünüb.

Qəlbinin səsinə dinləyib. Yaradıcılıqla daha fəal məşğul olmaq istəyi ilə 1956-cı ilin dekabrında "Azərbaycan gəncləri" qəzetinin redaksiyasına gəlib. O, 1956-1969-cu illərdə həmin qəzetin Təbliğat və təşviqat şöbəsinin müdiri işləyib.

Əşrəf Hacıyev Azərbaycan KP MK yanında Partiya Tarixi İnstitutunda baş elmi işçi işlədiyi 1969-1977-ci illərdə mətbuatdan uzaqlaşmayıb. 1977-ci ildə "Kommunist" qəzetinin (1991-ci ildən "Xalq qəzeti") dəvəti ilə yenidən jurnalist kimi çalışıb. 1977-1997-ci illərdə, yəni iyirmi il bu qəzetdə fəaliyyət göstərib. 1990-1997-ci illərdə "Xalq qəzeti"nin Mingəçevir şəhəri mərkəz olmaqla, Yevlax, Ağdaş, Göyçay, Qəbələ, Ucar, Zərdab rayonları üzrə bölgə müxbiri işləyib. Ömrünün son çağlarında - 1997-2001-ci illərdə "Respublika" qəzetində şöbə müdiri, ədəbi redaktor vəzifələrində işləyib.

Tələbək illərində mətbuatda yazıları dərc edilib. 1950-ci illərin ortalarından başlayan yaradıcılıq yolundan qırx beş il, yəni ömrünün sonunadək heç vaxt uzaqlaşmayıb. Əsərləri "Ə.Hacıyev" və ya "Əşrəf Hacıyev" imzaları ilə işıq üzünə görüb.

Ali təhsilini başa vuran kimi, 1954-cü ilin avqustundan Azərbaycan Komsomolu Mərkəzi Komitəsinin (ALKGİ MK) Təbliğat və təşviqat şöbəsinin mətbuat üzrə təlimatçı vəzifəsinə işə qəbul olub. Orada çalışdığı 1954-1956-cı illərdə respublikanın müxtəlif mətbu orqanları ilə əməkdaşlığa başlayıb. İmzası müntəzəm olaraq qəzet səhifələrində görünüb.

Qəlbinin səsinə dinləyib. Yaradıcılıqla daha fəal məşğul olmaq istəyi ilə 1956-cı ilin dekabrında "Azərbaycan gəncləri" qəzetinin redaksiyasına gəlib. O, 1956-1969-cu illərdə həmin qəzetin Təbliğat və təşviqat şöbəsinin müdiri işləyib.

Əşrəf Hacıyev Partiya Tarixi İnstitutunda işlədiyi illərdə XIX əsrin sonu, XX əsrin əvvəllərində Azərbaycan mətbuatının tarixini, xüsusilə də partiya və dövlət xadimi, ötən əsrin təlatümlü, ziddiyyətli 1930-cu illərdə Azərbaycan SSR MİK-nin sədri olmuş Sultannəcədi Əfəndiyevin publisist irsini araşdırıb.

Əşrəf Hacıyev "Azərbaycan gəncləri" və Quba rayonunda çıxan "Şəfqət" qəzetlərinin 50 illiyinə həsr edilən tarixi məqalələrin tərtibçisi müəllifdir.

O, 2001-ci il iyulun 5-də vəfat edib. İyirmiyeqədər kitabın, çoxsaylı məqalə, nəsr və dram əsərlərinin, kinossenarilərin, mətbuat tarixinə dair elmi araşdırmaların müəllifi, rus dilindən bədiə, elmi və siyasi əsərlərin tərcüməçisi olan Əşrəf Hacıyevin qoyub getdiyi zəngin irs onun adını Azərbaycan mətbuatında və ədəbiyyatında yaşadır.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

COVID-19-un yoluxuculuq riski hələ də qalır

Əksər ölkələrdə, eyni zamanda Azərbaycanda COVID-19 pandemiyası səngisə də, bəzi ölkələr, xüsusən Çin yenidən həyəcan təbili çalır. Çində SARS-CoV-2 virusunun "Omikron" ştamının alt variantları olan BA.1, BA.2 və BA.1.1 növlərinin sürətlə yayıldığı, fəsadlara yol açdığı, həmçinin xəstəlik nəticəsində iqtisadiyyata ziyan dəydiyini qeyd olunur.

Azərbaycanda isə son günlər koronavirusa yoluxma sayının azalması, xəstəliklə bağlı ölüm hallarının qeydə alınmaması epidemioloji durumun yaxşı olduğundan xəbər verir.

Koronavirusdan ölüm halları azalsa da, pandemiya davam edir

Bəzi ölkələrin səhiyyə qurumları ilin sonuna kimi pandemiyanın sona çatacağını güman etsələr də, ÜST virusu yoluxma hallarının payıza doğru yenidən artma bilmə ehtimalının olduğunu qeyd edir. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının baş direktoru Tedros Adhanom Gebreyesus vəziyyətlə bağlı bildirib ki, pandemiyanın bitməsinə qədər, dünyada koronavirusdan ölüm hallarının azalması tendensiyası müşahidə olunsada da, pandemiya hələ davam edir.

Təşkilat rəhbəri qeyd edib ki, xəstəliyin yoluxuculuq riski hələ yüksək olaraq qalır. Pandemiya ilə bağlı məhdudiyətlərin yumşaldılması infeksiyaların yayılmasına imkan verir.

Qeyd edək ki, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı 2022-ci ilin iyuluna qədər hər bir ölkə əhalisinin 70 faizinin peyvənd olunmasını hədəf kimi müəyyənləşdirib. Strategiya və tədbirlərin kompleks şəkildə tətbiqi nəticəsində bu il pandemiyanın kəskin mərhələsinə son qoymaq mümkün olduğu bildirilib.

İki ildən çoxdur davam edən pandemiya zamanı dünyada həm infeksiyaya yoluxma sayının azaldığı, həm də yoluxma sayının anti-rekord həddə çatdığı günlər olub. Xəstəliyə yoluxma halları azaldısa da, səhiyyə işçiləri daim insanları ehtiyatlı olmağa, gigiyena qaydalarına əməl etməyə, maska taxmağa, məsafə saxlamağa, ehtiyac olmadıqda sız yerlərdən uzaq durmağa çağırıblar. Bu illər ərzində COVID-19-un öyrənilməsi istiqamətində mütəxəssislər tərəfindən tədqiqatlar aparılıb. Alimlər koronavirusun dayanmadan mutasiyaya uğrayacağını, zamanla insan orqanizmində bəzi infeksiyaya qarşı immunitetin yaranmasını isə xəstəliyin digər respirator virus infeksiyaları kimi keçiriləcəyini də qeyd edirlər. Son variantlar, əslində, bəzi araşdırmaların doğruluğunu göstərdi. "Omikron" a yoluxanlar xəstəliyi artıq yüngül keçirir, bu, həm koronavirusun yeni ştamlarının simptomları, həm də insanların vaksinasıya və xəstəliyə yoluxma nəticəsində əldə etdiyi immunitetlə bağlıdır. Bununla belə, bu ştamın və alt variantlarının yoluxduruculuq qabiliyyətinin yüksək olduğu özünü göstərib.

Yəni də müdafiədə ən effektiv yol vaksinasıdır

Pandemiya ilə mübarizədə ən effektiv yol vaksinasıya hesab olunur. COVID-19-a qarşı peyvənd hazırlanmış vəzifədar olduqdan sonra dünya əhalisi vaksinasıya prosesinə cəlb

olundu. İlk mərhələdə risk qrupları vaksinasıyadan keçsə də, zamanla 18 yaşdan yuxarı bütün əhali qrupu üçün peyvəndlənmə tövsiyə olundu. Azərbaycan da vaksinasıyaya ilk başlayan, bu istiqamətdə vaxtında təcili tədbirlər görən ölkələrdən biridir. İndiki dövrdə qədrə xəstəliklə mübarizədə yeganə çıxış yolu vaksinasıya sayəsində dünya əhalisində yaranan kütləvi immunitet hesab olunur.

Mütəxəssislər pandemiyanın əvvəlində COVID-19-la bağlı müxtəlif araşdırmalar apararaq virusu öyrənməyə başladılar. Koronavirus, əsasən, ağciyərlərə təsir göstərsə də, infeksiyanın digər orqanlarda da fəsad yaratdığı zamanla ortaya çıxdı. Həkimlər xəstəliyi keçirib sağalan insanlarda virusun qalıcı fəsadlar yaratdığı qeyd edirlər.

Tədqiqatlara görə, gözənilmədən dünyanı bürüyən pandemiya insanlarda ən çox stress və depressiyaya səbəb olub. Ümumiyyətlə, əksər ölkələrin elmi müəssisə və təşkilatları tərəfindən aparılan araşdırmalarda dünya əhalisində psixoloji problemlər, depressiya, gərginlik, stressin artması, əsəb pozğunluğunun ortaya çıxdığı qeyd olunub. Təbii ki, bu göstəricilər pandemiyanın əvvəlində daha yüksək idi, zamanla insanlar xəstəliyə alışdığı üçün bu hallar da azaldı.

COVID-19-a yoluxma saylarının azalması, ölümün qeydə alınmaması insanları arxayınlaşdırmaqlıdır. Karantin rejimi nəticəsində keçdiyimiz çətin 2 il xatırlayırıq ehtiyatlı olmalı, sağlamlığımızı qeydində qalmalıyıq. ÜST, eyni zamanda mütəxəssislər virusun bizə hansı sürprizlər hazırladığını proqnozlaşdırmağın çətin olduğunu bildirirlər. Tək yol vaksinasıya nəticəsində xəstəliyə qarşı immunitet yaratmaqdır.

Əsmər QARDAŞANOVA,
"Azərbaycan"

AZAL Bakı ilə Berlin arasında uçuşları bərpa edir

"Azərbaycan Hava Yolları" aviaşirkəti mayın 29-dan etibarən Bakı ilə Berlin arasında uçuşların yerinə yetirilməsini bərpa edir.

"Azərbaycan Hava Yolları"nın Mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, Bakı-Berlin-Bakı marşrutu üzrə xüsusi reyslər həftədə 2 dəfə - çərşənbə axşamı və bazar günləri aviaşirkət tərəfindən həyata keçiriləcək.

Aviabiletləri aviaşirkətin rəsmi www.azal.az saytında, həmçinin aviadaşıyıcının akkreditə olunmuş agentliklərində rəsmiləşdirilmək mümkün olacaq.

Sözgedən reyslərə yalnız qeyd olunan daşınma şərtlərinə cavab verən və COVID-19 pandemiyası ilə əlaqədar tətbiq edilən məhdudiyatlar şəraitində uçuş icazəsi olan sərnişinlər kateqoriyası qəbul olunacaq.

Almaniya səfər etməyi planlaşdıran bütün sərnişinlərə uçuşdan əvvəl bu ölkə ərazisinə giriş zamanı tətbiq olunan qayda və məhdudiyatlarla tanış olmaları tövsiyə olunur. Müvafiq məlumat aviaşirkətin saytında dərc olunmuşdur: <https://www.azal.az/az/information/covid-germany>.

Azərbaycana giriş qaydaları haqqında məlumatla burada tanış olmaq mümkündür: <https://www.azal.az/az/information/covid-azerbaijan>.

Hindistan Asiyada yeni güc mərkəzinə çevrilir

Bu yaxınlarda əhalinin sayına görə dünya liderliyinə daxil olan Hindistan bir çoxları Çinin rəqibi kimi qəbul etmir. Lakin Cənubi Asiya ölkəsinin iqtisadiyyatı sürətlə inkişaf edir və keçən il 8,9 faiz artıb. Fond bazarı da geridə qalmır. Belə ki, Hindistan birjalara regionda və bütün dünyada ən böyük birjalar sırasındadır.

Qlobal iqtisadiyyatın təxminən 7 faizi Hindistanın payına düşür

Hindistan iqtisadiyyatı tez-tez ABŞ, Avropa İttifaqı və dünyanın digər ən inkişaf etmiş ölkələri üçün əsas rəqib hesab olunan Çinin kölgəsində qalır. Fevralın əvvəlinə olan məlumata görə, Çinin ÜDM-i ABŞ-dan 29 faiz azdır (14,72 trilyon dollara qarşı 20,89 trilyon dollar). Alıcılıq qabiliyyəti paritetinə görə, Pekin 24,27 trilyon dollar nəticə ilə birinci yer tutur. Doğrudur, bir çox iqtisadçılar daha düzgün göstərici kimi adambaşına düşən ÜDM-i hesab edirlər. Burada isə Pekinin aşkar problemləri var - adambaşına 10,4 min dollar. ABŞ-da bu rəqəm 63,4 min dollara, ümumi ÜDM üzrə üçüncü yeri tutan Yaponiyada isə 40,1 min dollara bərabərdir.

Hindistan klassik ÜDM-in həcminə görə 2,66 trilyon dollar nəticə ilə altıncı yerdədir. Bütün global iqtisadiyyatın təxminən 7 faizi onun payına düşür. Alıcılıq qabiliyyəti pariteti üzrə vəziyyət bir az da yaxşıdır - 8,97 trilyon. 1,4 milyard nəfər əhalinin hər birinin payına iqtisadiyyatın ümumi qazanından 1,9 min dollar düşür ki, bununla da Hindistan Beynəlxalq Valyuta Fondunun (BVF) qiymətləndirilməsi üzrə dünyada 124-cü yerdə qoralar. Buna baxmayaraq, mütəxəssislər Hindistan iqtisadiyyatında əhəmiyyətli potensial görürlər. Onların gözləntiləri ilk növbədə bir neçə sektorun sürətli inkişafına əsaslanır.

Gözləntilər nəyə əsaslanır?

Son illərdə xidmət sahəsi əsasən informasiya texnologiyalarının (İT) sürətli artımı hesabına inkişaf edir. Müasir Hindistan proqramlaşdırma sahəsində dünya liderlərindən biri hesab olunur. Ölkədə

müəmmad olaraq yeni startaplar peyda olur, yerli mütəxəssislər dünyanın ən iri şirkətlərinə dəvət alırlar. Həmin şirkətlər ömürlük əməkdaşlığın aşağı səviyyədə olmasından istifadə edərək Hindistanda nümayəndəliklərini açırırlar. 2011-ci ildən İT-nin xidmət sahəsində payı 45 faizdən 49 faizə yüksəlib. Kommersiya aviasiyası da sürətlə artır - ölkə dünyada aviaşirkətləri (320 milyard dollar həcmində) və retyl (pərə-kəndə satış) üzrə üçüncü yeri tutur.

Hindistan sonayesində neft emalı və kimya sonayesi (birlikdə bütün ixrac gəlirlərinin təxminən 34 faizini təşkil edir), eləcə də cənəklərin (orijinal dərmanların daha ucuz analoqu) istehsalında ixtisaslaşan əczaçılıq fərlərin. Energetika, neft-kimya və neft emalı, tekstil, retyl və kommunikasiyaları özündə birləşdirən "Reliance Industries" Korporasiyası milli iqtisadiyyatın lokomotivi hesab olunur. Holdingin payına bütün Hindistan ixracının 8 faizi düşür.

Yerli ənənələr, xüsusilə toylar mövsümü zərərli sonayesini stimullaşdırır və mütəxəssislər mədəncilərdən qızıl alırlar. İki il bundan əvvəl ölkənin şimalında ehtiyatları 3 min ton həcmində qiymətləndirilən, əvvəllər kəşf edilmiş 620 tonluq ümumi ehtiyat və illik 840 tonluq tələbatı olan mədəni aşkar edilib. Mütəxəssislər bunun qızıl mədəni sonayesinin inkişafına təkan verə biləcəyini gözləyirlər. İnvestisiya lazımı səviyyədə olarsa, o, bir milyona yaxın insanın məşğul olduğu dağ-mədən sahəsi ilə rəqabət apara bilər. Bəzi iqtisadçılar Hindistanı "yük-səliş ölkəsi" adlandırırlar.

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

"Bank Respublika" ASC səhmdarlarının nəzərinə!

"Bank Respublika" ASC səhmdarlarının növbəti ümumi yığıncağı 30 may 2022-ci il tarixdə saat 11:00-da, Xaqani küçəsi, 21 ünvanında yerləşən bankın Baş ofisində keçiriləcək.

Gündəlikdəki məsələlər:

1. İclasın sədrinin və katibinin təyini edilməsi.
2. İclasın gündəliyinin təsdiqi edilməsi.
3. 2021-ci il üçün konar audit yoxlaşmasının nəticələri haqqında.
4. 2021-ci ilin nəticələrinə görə mənfəətin bölüşdürülməsi haqqında.

Rəhbərlik

"Aqrarkredit" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti Bank Olmayan Kredit Təşkilatı "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq 1 ədəd "Lada Niva Travel" markalı nəqliyyat vasitəsinin satın alınması üzrə kotirovka sorğusu elan edir

İddiaçılar satınalma prosedurunun predmetinə dair hazırlanmış əsas şərtlər toplusunu "Aqrarkredit" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti Bank Olmayan Kredit Təşkilatından əldə edə bilərlər.

Təkliflər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsli və surəti) tərtib olunmalıdır.

Təkliflər 22 aprel 2022-ci il saat 15:00-a qədər qəbul olunur.

Ətraflı məlumat almaq üçün iştirakçılar əlaqələndirici şəxs Fəxrəddin Orucova müraciət edə bilərlər.

Ünvan: Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Qadiri küçəsi, 125

Telefon: (012) 538 92 35

e-mail: maliye.aqrarkredit@mail.ru

Tender komissiyası

OXUCULARIN NƏZƏRİNƏ! "AZƏRBAYCAN"

qəzetinə 2022-ci il üçün
abunə yazılışı kampaniyası davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır.

Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatçıları qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13	124,80 (yüz yirmi dörd manat səksən qəpik) manat
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53	62,40 (altmış iki manat qırx qəpik) manat
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01	31,20 (otuz bir manat iyirmi qəpik) manat
"Sama-M" MMC	(012) 594-09-59	
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22	
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00	
"City press" MMC	(055) 819-09-26	

1 illik

124,80 (yüz yirmi dörd manat səksən qəpik) manat

6 aylıq

62,40 (altmış iki manat qırx qəpik) manat

3 aylıq

31,20 (otuz bir manat iyirmi qəpik) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, redaksiyaya (012) 539-59-33 nömrəli telefona zəng vura bilərsiniz.

ABUNƏ YAZILMAĞA TƏLƏSİN!

"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi"

Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti soyuducu konteynerlərin (AM075/2022) satın alınması məqsədilə müsabiqə elan edir

Müsabiqədə iştirak etmək istəyən şəxslər www.asco.az sahifəsinə daxil olmaqla elanlar bölməsindən əlavə sənədləri və ətraflı məlumatı əldə edə bilərlər. Müraciət üçün son müddət 18 aprel 2022-ci il saat 17:00-dəkdir.

Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsli və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir).

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan sənədlər qəbul ediləcəkdir.

Ünvan: Bakı şəhəri, Mikayıl Useyinov küçəsi 2

Əlaqə telefonu: (012) 404-37-00, daxili: 1132.

Tender komissiyası

Dövlət Avtomobil Nəqliyyat Xidməti tərəfindən AZFEM MMC-yə ayrılmış icazə blankı (№ 0061834) itdiyi üçün etibarsız sayılır.

"AZƏRBAYCAN" qəzetinin reklam xidməti 539-49-20

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Milli Məclisin rəhbərliyi, deputatlar, parlament Aparatının və İşlər İdarəsinin kollektivləri Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin sədri Ziyafət Əsgərova qardaşı

ƏLİ ƏSGƏROVUN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Milli Məclisin rəhbərliyi, deputatlar, Parlament Aparatının və İşlər İdarəsinin kollektivləri Milli Məclisin İnsan hüquqları komitəsinin sədri Ziyafət Əsgərova qardaşı

SABİR KƏRİMOVUN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Milli Məclisin Regional məsələlər komitəsinin sədri Siyavuş Novruzov Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin sədri Ziyafət Əsgərova qardaşı

ƏLİ ƏSGƏROVUN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin sədri Ziyafət Əsgərova qardaşı

ƏLİ ƏSGƏROVUN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Yeni Azərbaycan Partiyasının Mərkəzi Aparatı Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin sədri Ziyafət Əsgərova qardaşı

ƏLİ ƏSGƏROVUN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Milli Məclisin Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri Musa Quliyev və komitə üzvləri Mələhət İbrahimqızı, Vüqar Bayramov, Əziz Ələkbərov, Jalə Əliyeva, Rauf Əliyev, Sevinc Hüseynova, Aqil Məmmədov, İlham Məmmədov, Soltan Məmmədov, Səttar Möhbəliyev, Arzu Nağıyev və Ziyad Səmədzadə Milli Məclisin İnsan hüquqları komitəsinin sədri Zahir Oruca əzizi

SABİR KƏRİMOVUN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Hadi Rəcəbli, Hüseynbala Miroslomov və Şəmsəddin Hacıyev Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin sədri Ziyafət Əsgərova qardaşı

ƏLİ ƏSGƏROVUN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin sədri Ziyafət Əsgərova qardaşı

ƏLİ ƏSGƏROVUN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Bəxtiyar Sadiqov, Bəxtiyar Əliyev, Elman Məmmədov və İmamverdi İsmayilov Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin sədri Ziyafət Əsgərova qardaşı

ƏLİ ƏSGƏROVUN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Təhsil İşçiləri Azad Həmkarlar İttifaqı Respublika Komitəsinin rəhbərliyi və Aparat işçiləri Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin sədr müavini Hüseyn Əsgərova qardaşı

ƏLİ ƏSGƏROVUN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Abşeron rayon Vəkil Bürosunun kollektivi iş yoldaşları Coşqun İsgəndərova atası

İBAD KİŞİNİN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Bakı Dövlət Universitetinin Azərbaycan dili və ədəbiyyatının tədrisi metodikası kafedrasının əməkdaşları professor Hüseyn Abbas oğlu Əsgərova qardaşı

ƏLİ ABBAS OĞLU ƏSGƏROVUN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar
SADIQOV

Ünvan

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə, 11 mərtəbə
e-mail:
secretary@azerbaijan-news.az
az.reklam@mail.ru
azerbaijan-news@mail.ru
www.azerbaijan-news.az

Telefonlar

Qəbul otağı - 539-68-71,
Baş redaktor müavini - 538-86-86, 434-63-30,
539-72-39,
Məsul katib - 539-43-23,
Məsul katib müavini - 539-44-91,
Parlament və siyasət şöbəsi - 539-84-41, 539-21-00,
İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55,

Beynəlxalq həyat, idman
və informasiya şöbəsi - 432-37-68,
Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60, 539-63-82
İctimai əlaqələr şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Fotoillüstrasiya şöbəsi - 538-84-73,
Kompüter mərkəzi - 538-20-87,
Mühasibatlıq - 539-59-33

Qeydiyyat nömrəsi 1

"Azərbaycan" qəzetinin
kompüter mərkəzində
yığıb sahifələnməsi,
"Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-də
çap edilmişdir

Rəsmi sənəd və çıxışlarda
söylənilənlərlə bərabər,
dərc üçün göndərilən digər
yazılarda fikirlər də
Azərbaycan dövlətinin
mənafeyinə uyğun gəlməlidir
Əlyazmalara cavab verilmir
və onlar geri qaytarılmır

Gündəlik
qəzet

Tiraj 5714
Sifariş 985
Qiyməti 40 qəpik